РІЧНИК

Студентського Кружка

при

Українськім Інституті св. Івана

ЕДМОНТОН
АЛБЕРТА
1951

РІЧНИК

Студентського Кружка

при

Українськім Інституті св. Івана

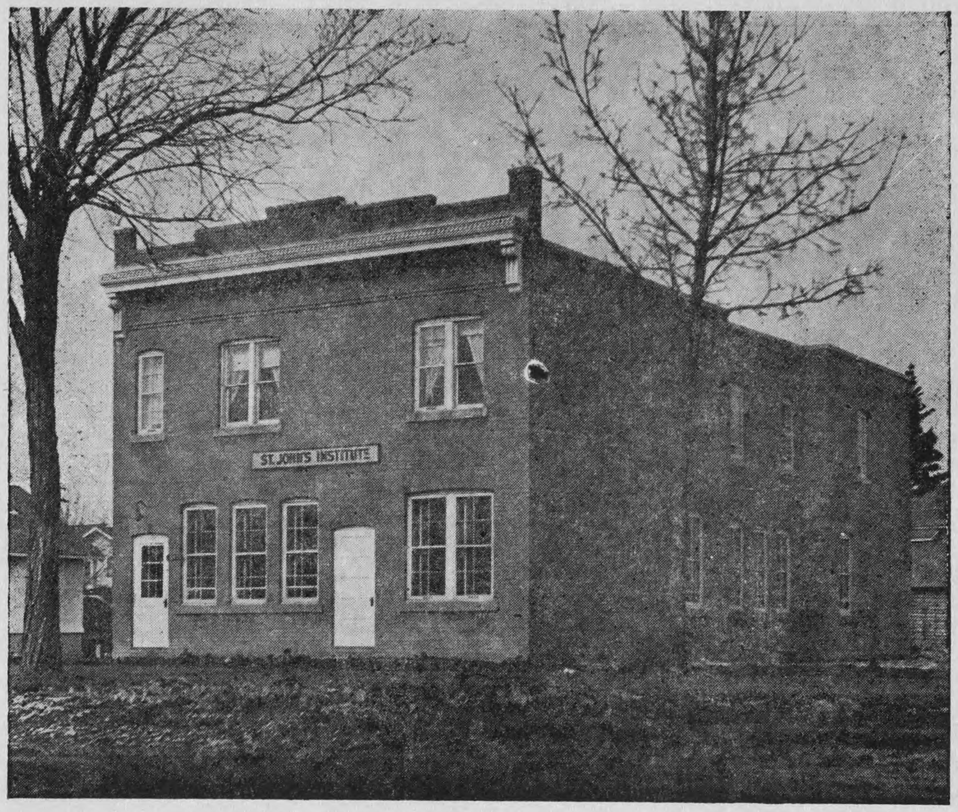
ЕДМОНТОН

АЛБЕРТА

1951

Присвячуємо цей річник своїм родичам. За їх старанням Український Інститут св. Івана і все, що він представляє, стало нам можливим.

Студенти Українського Інституту
св. Івана в Едмонтоні.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ СВ. ІВАНА
В ЕДМОНТОНІ

ПЕРЕДМОВА

Перша спроба видання Річника Українського Інституту св. Івана вповні оправдалася. Зацікавлення в його виданні, надбання української словесности, як також саме його опрацьовання дало питомцям нагоду познайомитися з друкарською штукою. Також це дало нам нагоду здати прилюдний звіт із нашої діяльности і оправдати потребу існування такої інституції.

Щоб збудити в студенстві пошану до себе самих, треба додати ті присмаки, якими студенти інших інституцій прикрашають своє студентське життя. Такою прикрасою є їх річник — спроба вийти в люди. Нехай і цей річник буде таким, що відзеркалює наше життя, молодече і свобідне. Також можливо, що тут побачимо приготовлення до дійсної громадської праці.

Це також дасть нагоду подякувати всім тим щирим свідомим членам нашої суспільности за їхнє великодушне відношення до студентства. Громадянам Едмонтону, що гостили нас у своїх домах, церковній громаді, що віднеслася так щиро до нас і дала нам нагоду вступати в кола їх колядників. Для нас це була насолода, бо ми тоді почувалися в оточенні ріднім нашому серцю й душі.

Частина цього річника, що не є працею студентства, це та частина, що містить цінний матеріял-промови, що були виголошені підчас річного Зїзду Українського Інституту св. Івана і Союзних Організацій СУС. Містимо їх на припоручення Зїзду, який оцінив цю працю так високо, що спеціяльною резолюцією рішив видати їх друком.

Нехай ця цеголка, яку ми випускаємо в світ, принесе славу для нашої інституції, Українського Інституту св. Івана, подяку піонерам за їх труд на користь українського народу в цій придбаній вітчині, а також на прославлення імя Божого.

Редакційний Комітет.

Др. Ф. ҐОВДА
заст. голови

Др. Н. Д. ГОЛУБИЦЬКИЙ
голова дирекції

М. МАҐУС
секретар

ДИРЕКЦІЯ
Українського Інституту св. Івана

П. А. МІСЬКІВ

Др. Д. МЕЛЬНИК
скарбник

СТ. МИСАК

— 1951 —

М. ПОНИЧ

В. КОСТАШ

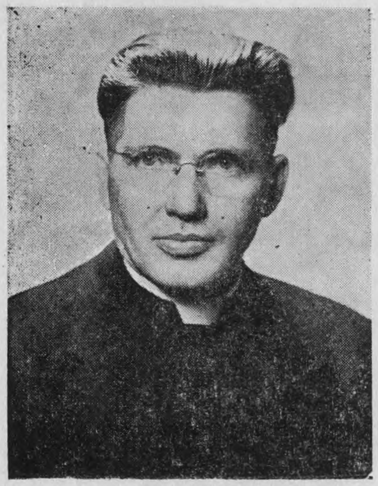
О. ЧЕРНЕЦЬКИЙ

Др. Н. Д. Голубіцький
Голова Дирекції

Д-ка С. Сенишин
Настоятелька дівчат

Всеч. о. В. Сенишин
Ректор — Учитель Мови
і Релігії

Др. Орест Старчук
Учитель Українознавства
і Історії Літератури

ШИРША РАДА

С. Попович, Смокі Лейк; Н. Беднарський, Мирнам; Ю. Васюта, Калмар; О. Гарасим, Едмонтон; І. П. Світик, Келгарі; П. Збурський, Летбрідж; Н. Байдала, Веґревил, Алта.

Др. О. Старчук

Думки, навіяні Інститутом

Бувають хвилини в житті кожної людини, що певні моменти викликують у ній порохом посипані й забуттям приспані емоції й почування і тоді вона робить порівняння свого минулого з тим, що викликало їх.

Такою хвилиною в моїм житті була моя зустріч, а пізніше ближча стичність з Інститутом св. Івана.

Не дарма існує філософська мудрість, яка твердить, що "людина стає продуктом свого оточення". На підставі цієї засади, різні народи світу виховують свою молодь впродовж століть, намагаючись вщепити в неї найблагородніші прикмети, щоб таким чином забезпечити народові кращу майбутність та повагу в колі інших народів.

Коли ми заглянемо в історію різних народів, тоді побачимо, що нові соціяльні, політичні, економічні та культурні осяги кожного народу зокрема, мали свій імпульсивний почин від молоді. Молодь вірзеркалює майбутність народу й вона ж несе народний прапор в далеку майбутність.

Не диво, що на рідних землях в Европі, окупанти ріжних напрямів та фарб всіми силами намагалися зденаціоналізувати нашу молодь, вбити в ній святі природні почування, відірвати її від традиційного виховання і перевести її в лоно чужих божків. Вони намагалися вщепити нашій молоді почуття меншевартости, почуття низькости всього, що українське, а з другої сторони дати їй "доброзичливу" можливість перейти до табору "вищих", значить до табору пануючого народу. Тоді здоровий народний інстинкт став у ряди оборони. Тиск визивав протитиск. Найбільшими моральними жертвами творилися нові заклади й інституції, щоб запобігти цьому надмірно великому національному лихові, знаючи що відірвавши молодь від природного звязку з широкими масами народу, гряде народові велике падіння.

Під умілим руководством наших батьків, ми гурутвалися в наших бурсах, ширили і скріплювали національну свідомість не тільки між собою, але й по далеких закутинах рідної землі. Молодь сміливо переступала навіть і межі батьків навязувала тривкі взаємини з українською молоддю з-під інших окупантів. Так було в Европі.

Далеко не все можна б примінити до українського населення на цьому континенті. Тут існують відмінні геополітичні та народоправні відносини, що ведуть в дечому до цілком інших висновків. Одначе, правне становище нашого народу в цій прекрасній, дійсно вільній і на чисто демократичних засадах побудованій країні, далеко ліпше ніж під окупантами на рідних землях. В цьому немає жодного сумніву. Всі наші імміграційні групи знайшли тут нову батьківщину і вже в великій мірі спричинилися до її розвою й добробуту. Вони стали вільними й рівноправними горожанами цієї країни. Вони користуються всіми правами вільного народу. Вони розбудували не тільки свої матеріяльні життьові підвалини, але й культурні. Першим — не грозить майже ніяка небезпека в май-

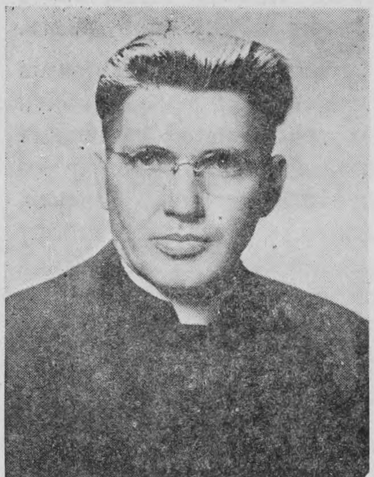
бутньому, але — другим, це інша справа. Ще не запізно забезпечити їх. До цього тільки один шлях, а іменно — виховати гідних спадкоємців для наших культурних дорібків, які гідно зберегли б усі культурні осяги й ступали б дальше вперед.

Познайомившись із працею Інституту св. Івана, з його проводом, вихованцями й молодими прихильниками, я прийшов до висновку, що він має багато даних, щоб виховати вищезгаданих спадкоємців. З його мурів уже вийшли гідні горожани Канади і рівночасно добрі сини свого народу. Надмірна потреба диктує нам підтримати й розбудувати його всіми тільки можливими засобами.

Наша молодь добра. Вона не різниться від молоді інших народів, але її треба повести добрим шляхом. Памятаймо великий закон, що "людина стає продуктом свого оточення".

Др. ОРЕСТ СТАРЧУК

Характеристика Доброго Громадянина

Всеч. о. В. Сенишин

Існують чотири засади, чи скорше риси, які дають людині прикмети ідеальної, світлої і побажаної одиниці, що лишає за собою добрі спомини в історії людства. Це гуманність, мужність, відданість і жертвенність.

Гуманність, здається, стоїть на першім ступні нашої гідности, якщо числимо себе за членів суспільства. Щоб бути гуманним, ми мусимо любити людей, таких як вони є. Треба додати до того ще трохи терпеливости і побачити чому вони такими є. Тоді справді зрозуміємо красу людини в її повноті. Коли вона неосвічена, тоді пробуймо подати їй помічну руку, а коли вона не вірить Вам, докажімо своєю щирістю і правдомовністю, що ще є правда на світі.

Краще налюбуватися людьми, з ними жити, для них працювати, ніж втікати в гори, або в пустині від людства. Здається, що Христос в своїй причті на Оливняній Горі висказав всі блаженства, і тим дав нам основи гуманности.

Другою прикметою доброго християнина є мужність або хоробрість. Мужність постояти за правду. Правду можна пізнати тільки тоді, коли її примінимо до "Закону Божого". Що здається правдою, на підставі людського розсудку, часом політичного, не є все правдою Божою. Коли існує потреба, то вживати правила гуманности, яка принесе користь для добра народу або людства. Коли хто рішиться встояти на певнім пості в обороні правди, і встояти при ній, то це являється прикметою великої поваги, мужности і рішучости християнина.

Відданість випливає з попередніх двох завваг. Христос закликає: "Любіть Бога всім серцем, всією душею і всією думкою". Так треба віддатися справі, яку вибрали собі за доцільну. Коли людина позволить собі легковажити обовязками, які на неї наложено, чи то домом, чи суспіль-

ством, тоді вона тратить всі риси доброго християнина і чесного громадянина. Студент, що працює над своєю задачею, але не вкладає в неї щирої відданости, то він програв нім він почав над нею працювати.

Щоб завершити всі три попередні прикмети, треба жертвенности. Не тільки потрібно розуміти грошову жертвенність, але також жертвенність здоровлям, трудом, а часом життям. Член, що любить свій нарід, людство і все, що входить в обсяг його гідности, покаже свою мужність обстояти за всіми правами. Людина віддасть все, що потрібно для осягнення певного діла; пожертвує час, гроші, здоровля і труд, але за істину-правду, як справа вимагає, то пожертвує і своє життя. Таких принципів великої гідности ми вчимося, коли ми глибше і глибше встряваємо в життя Христа. Ці прикмети мали всі Святі нашої Церкви, мали їх також герої нашого минулого. Нам треба їх присвоювати собі, щоб і наше життя не лишилося пусткою, але ввінчалося лавром великих діл.

о. В. Сенишин.

Каменярі

Я бачив дивний сон. Немов передо мною
Безмірна, та пуста і дика площина,
І я прикований ланцом залізним стою
Під височенною гранітною скалою,
А далі тисячі таких самих, як я.

У кожного чоло життє і жаль порили,
І в оці кожного горить любови жар,
І руки в кожного ланци мов гадь обвили,
І плечі кожного до долу ся схилили,
Бо давить всіх один страшний якийсь тягар.

У кожного в руках тяжкий залізний молот,
І голос сильний нам згори як грім гримить:
"Лупайте сю скалу! Нехай ні жар, ні холод
Не спинить вас! Зносіть і труд, і спрагу й [голод,
Бо вам призначено скалу сесю розбить".

І всі ми як один підняли вгору руки,
І тисяч молотів об камінь загуло,
І в тисячні боки розприскалися штуки
Та відривки скали; ми з силою розпуки
Раз-пораз гримали об камяне чоло.

Мов водопаду рев, мов битви гук крівавий,
Так наші молоти гриміли раз-у-раз;
І пядь за пядею ми місця здобували;
Хоч не одного там калічили ті скали,
Ми далі йшли, ніщо не спинювало нас.

І кожний з нас те знав, що слави нам не [буде
Ні памяти в людей за сей крівавий труд,
Що аж тоді підуть по сій дорозі люди,
Як ми пробєм її та вирівняєм всюди,
Як наші кости тут під нею зогниють.

Та слави людської зовсім ми не бажали,
Бо не герої ми і не богатирі.
Ні, ми невольники, хоч добровільно взяли
На себе пута. Ми рабами волі стали:
На шляху поступу ми лиш каменярі.

І всі ми вірили, що своїми руками
Розібємо скалу, роздробимо граніт;
Що кровю власною і власними кістками
Твердий змуруємо гостинець, і за нами
Прийде нове життя, добро нове у світ.

І знали ми, що там далеко десь у світі,
Який ми кинули для праці, поту й пут,
За нами сльози ллють мами, жінки і діти,
Що други й недруги гнівнії та сердиті
І нас і намір наш і діло те клянуть.

Ми знали се, і в нас нераз душа боліла
І серце рвалося і груди жаль стискав:
Та сльози, ані жаль, ні біль пекучий тіла,
Ані прокляття нас не відтягли від діла,
І молота ніхто із рук не випускав.

Оттак ми всі йдемо в одну громаду скуті
Святою думкою, а молоти в руках.
Нехай прокляті ми і світом позабуті!
Ми ломимо скалу, рівняєм правді путі,
І щастє всіх прийде по наших аж кістках.

(1878). ІВАН ФРАНКО

РЕДАКЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Стоять, (зліва направо): Всеч. о. В. Сенишин, дорадник; Гр. Мосійчук, фінансовий управитель; Володимир Салишин, головний редактор; Богдан Хрущ, оголошень; Богдан Безбородка, біографії. Сидять: Михайло Орлецький, редактор журналу Дзвін; Текля Садовий, біографії; Михаліна Безбородка, спів-редакторка; Софія Цимбалюк і Роман Фодчук — знимки і рисунки в річнику й журналі Дзвін.

ВІД РЕДАКЦІЇ

До видання цього другого річника Українського Інституту св. Івана, потрібно було кооперації, відданости і тяжкої праці, щоб він вийшов у світ таким, як він є. Тяжка і трудна це праця зі сторони фінансової і адміністративної.

Чи є потреба на такий річник, то можна відповісти словами грецького філософа (як у нього прибула 10-та дитина на світ) — "ще є досить місця" — так і ми відчуваємо, що є ще місця на одно видання студентське. Бо чи можливо малому гурткові студентів мати більш цінний спомин з милих пережитих днів в Інституті, як річник? — Це може відповісти тільки студент. Ми є переконані, що спогади є милі, тому ж бажаємо, щоб їх зберегти в майбутньому.

Нам було дійсно приємно працювати над його виданням. Ми можемо похвалитися повною кооперацією всіх членів студентства, як також відданістю Всеч. о. Сенишина і Др-а О. Старчука, котрі нам так багато помогли.

Наше досягнення не є досягненням генія, можливо і не висвітлює великих здібностей, але все ж таки є для нас цінним, бо то наше. Тому ж хочемо, щоб наші дорогі читачі його привітали, як працю своїх дітей.

Володимир Салишин.

ЕКЗЕКУТИВА СТУДЕНТСЬКОГО КРУЖКА ПРИ УКРАЇНСЬКІМ ІНСТИТУТІ СВ. ІВАНА

Стоять, (зліва на право): Володимир Салишин, спортовий представник, Гр. Мосійчук, член соціяльного комітету; Гр. В. Шевчук, голова; Богдан Хрущ, член спортового комітету; Володимир Солодзюк, касієр; Богдан Безбородка, заступник голови.

Сидять: Михаліна Безбородка, соціяльний комітет; Галя Крокош, писарка; Всеч. о. В. Сенишин, дорадник; Юлія Мельник, спортова представниця.

СЛОВО ВІД ГОЛОВИ

Наш університетський рік промайнув надто швидко. В короткому часі багато з нас будуть прямувати до нових цілей та зобовязань, що накинуть нам нові відповідальності. Ми прощаємося й бажаємо один одному якнайкращого успіху.

Багато тепер почувають, що вони дійсно освічені люди й успіх виглядає їм цілковито запевнений. Одначе, таке ставлення не є оправдане, тому що успіх залежить від багатьох факторів.

Ось подам три серйозні випробування "освіченої людини":

1. Чи може вона плекати нову ідею?

2. Чи може вона розважати іншу особу?

3. Чи може вона розважати себе саму?

Коли хто може витримати ці випробування, тоді він буде набувати

умової сили і навчиться дуже багато про штуку успішного життя.

Щоб бути добре освідченим, треба, очевидно, перейти інші проби.

Для цього треба розширити свої симпатії й цікавитися суспільністю, національними й світовими проблемами так, щоб стати ефективним горожанином.

Можна б замітити, що самі академічні успіхи не вистарчають. Коли не звяжеться їх зі здібністю приспособитися до різних обставин, а також без уміння приспособити надбане знання, тоді академічні успіхи стають безвартісні.

Спільні досвіди мають нахил стягнути людей докупи. Впродовж останніх сімох місяців, ми мали особливий привілей жити вкупі і таким чином ми створили сильне братство. Коли ми його дійсно зрозуміли, в чому я не сумніваюся, тоді воно затримається між нами й кріпшатиме з упливом часу.

Беручи під увагу останній рік нашого перебування в Інституті, я бажаю висказати від імени студентів нашу щиру подяку Всеч. Отцеві й Добродійці Сенишин, Директорам Інституту, Д-рові О. Старчукові й багатьом іншим, що своїми зусиллями корисно уприємнили наше перебування в Інституті й спричинилися до того, що Інститут був нашим домом, хоч і далеко від батьківського дому.

Гр. В. Шевчук.

ІЗ СУЧАСНОЇ ФІЛОСОФІЇ

Хоч як сильний кінь, коли не запряжений до воза, не дотягне його до мети. Водопад, хоч як бистрий і сильний, не витворить ніякої сили, коли не буде впроваджений в певне русло. Вода або бензина не витворить ніякої сили, як нема вогню, щоб перетворити воду в пару, або запалити бензину, так і наш загал людства не представляє ніякої здібности, якщо не запряжений до певного завдання, як невпроваджений з певну струю і нема в нім запаленого вогню любови до праці і діяння.

WISE AND OTHERWISE

Marriage is an institution where a man looses his Bachelor degree but very rarely obtains his Master.

* * * *

Intelligence is like a river; the deeper it gets, the less noise it makes.

* * * *

History celebrates the battlefield whereon we meet our death, but scorns to speak of the plowed fields whereby we thrive.

— Jean Henri Fabre.

* * * *

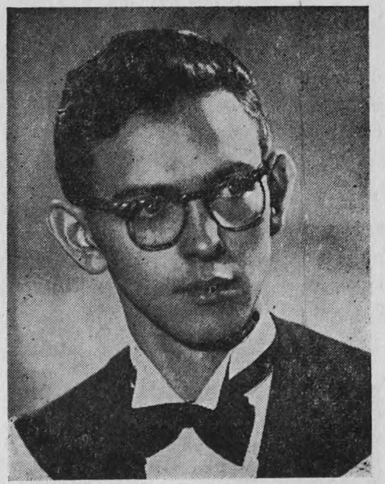
Sometimes a woman's head on a man's shoulder accomplishes more than his does. — Patricia Perkins.

* * * *

I have never let schooling interfere with my education.

— Mark Twain.

PRESIDENT SPEAKS

Henry W. Shewchuk

All too quickly the term has passed. Soon many of us will be striving toward new resposibilities. We bid each other farewell and wish one another the utmost success. Many at this time feel that they are now truly educated and to them successnew objectives and to the undertaking of cess appears inevitable. This, however, is a wrong attitude, for success depends on many factors.

There are three acid tests of an "educatel man":

Can he entertain a new idea?

Can he entertain another person?

Can he entertain himself?

If one can meet the three tests, one will grow in intellectual power and will learn a great deal about the art of successful living.

To be well educated, one must of course pass other tests. One must broaden his sympathies, and interest himself in community, national and world problems so as to become an effective citizen.

It can also be said that academic successes alone are not sufficient. If not coupled with the ability to adapt oneself to different circumstances and without the ability to apply the knowledge acquired, academic success is practically valueless.

Common experiences tend to draw people together. We have had the privilege during the past seven months of living together and in doisg so, have created a fellowship and understasding which, I hope, will persist among all of us and which will become richer as time rolls on.

Also with regard to the past year at the Institute, I wish to express sincere thanks on behalf of the students, to Rev. and Mrs. Seneshen, the Directors of the Institute, Dr. O. Starchuk and many others, who through their efforts made our stay here more enjoyable and profitable and made us feel that the Institute was our home away from home.

Henry W. Shewchuk.

WISE AND OTHERWISE

Of all the labor-saving devices invented for women none has ever been so popular as a husband with plenty of money.

— George Beecher.

* * * *

If more men acted their age, fewer women would be forced to conceal theirs!

— Henry A. Courtney.

* * * *

A reformer is one who insists upon his conscience being his guide.

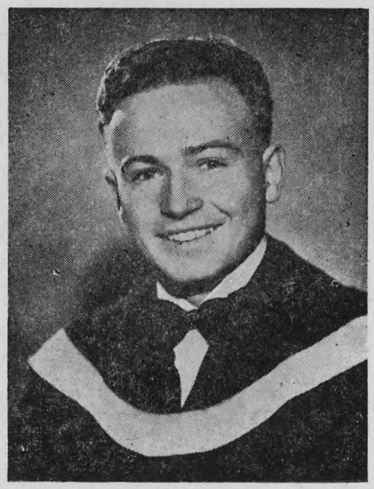
— Millard Miller.

SPECIAL STUDIES

Paul Melnychyn, B.Sc., Big Valley, Alberta

Paul was born at Big Valley on October 9, 1926. Here he attended the local school but completed his Grades XI and XII at Mount Royal College in Calgary. In 1948 he obtained a B. Sc. degree with distinction in Agriculture and at present is working towards a M. Sc. degree in the Faculty of Agriculture.

Paul's scholastic record has been outstanding. At the end of his second term at University, he received the University prize of $50.00; at the end of his third term, he received the Robert Gardiner Memorial Scho'arship of $100.00 and the Robert Tegler Research Scholarship worth $600.00. This year Paul is chairman of the Alberta I.S.S.

Henry W. Shewchuk, B.Sc., Willingdon, Alberta

Our Students' Union president was born on June 26th, 1930, and was educated at Willingdon, where he won the Bronze Medal for his scholastic achievements.

Last year Henry received his B. Sc. degree in Physics, while this year he is taking past-graduate work in order to be able to study Medicine next year.

He is one of the better ping-pong players at St. John's and enjoys playing canasta and cribbage.

WISE AND OTHERWISE

A depression is a period of hard times, in which we lose our money, but regain our common sense. — Peter Cartwright.

* * * *

I am a great ebliever in luck, and I find the harder I work, the more I have of it. — Stephen Leacock.

* * * *

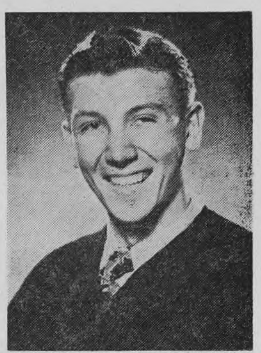
How shall we teach
A child to reach
Beyond himself and touch
The stars,
We, who have stooped so much?

How shall we say
To him: The way
Of life is through the gate
Of Love,
We, who have learned to hate?

How shall we tell
A child to dwell
With honor, live and die
For truth,
We, who have lived a lie?

How shall we dare
To teach him prayer
And turn him toward the way
Of Faith,
We, who no longer pray?

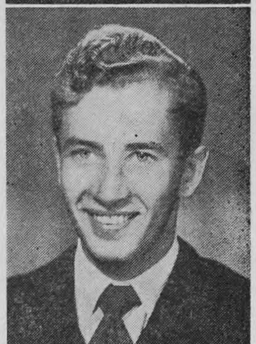
ARTS AND SCIENCE

Orest Semchishen, Mundare, Alberta

Orest hails from Mundare, Alberta. He was born there on January 9th, 1932. He

He received all his education in Mundare schools. This year Orest is enrolled at the University of Alberta in course leading to B.A.

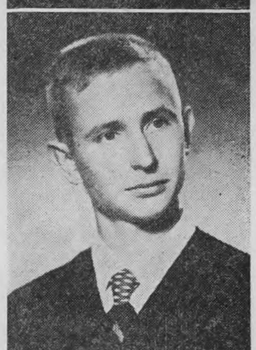
P. Robert Bezborodka, Radway, Alberta

Bob was born on July 12th, 1929, at Edmonton. He received his public and high school education at Radway, while this year he is enrolled in his second year of Pre-Law. On the campus, Bob is a member of the University Debating Society, the Political Science Club and the Arts and Science inter-faculty hockey team. He is vice-president of St. John's Student Council and a member of the Year Book Staff. Next to graduating, Bob's chief ambition is to discover an effective cure for falling hair.

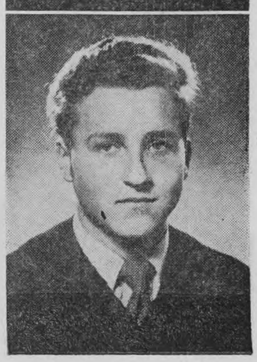
Barney Chrusch, Athabasca, Alberta

This fair lad hails from Athabasca, where he was born on May 31st, 1931. He received his education at Richmond Park and Athabasca, while at present he is majoring in Physics at the University of Alberta. Barney's musical abilities have added much to the social life at St. John's this year. In the sports field, he excelled in baseball, track and swimming. He is a member of the Social Committee at St John's and the advertising manager for this Year Book. Celery and tomato juice are his pet aversions, while his favorite pastime is debating on the merits of the opposite sex.

Walter D. Komhyr, Spedden, Alberta

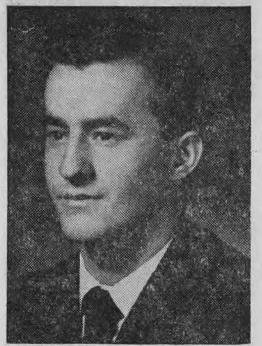
Walter was born at Spedden on November 12th, 1931, and received his education at Sokal and Spedden. He is registered in the Faculty of Arts and Science in the Physics pattern. Besides being St. John's foremost archer, Walter has proven his abilities as a debator. Swimming is his favorite sport, while singing is his favorite pasttime.

Harry Masychuk, Wasel, Alberta

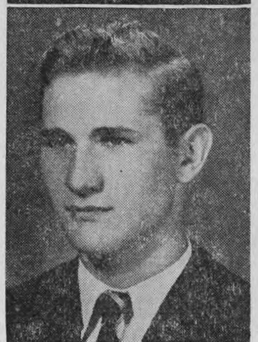
Harry was born, raised and partly educated at Wasel. His high school training was completed at Radway and Garneau High. Since May 30th, 1932, he has developed a unique ability to make girls upset because of his indifference to them. Harry is majoring in Physics at Varsity but he still finds time to be an active member of the Boxing and Swimming Clubs at Varsity. His abilities as a ping-pong player are unsurpassed at St. John's. He is a member of the Students' Council at St. John's and a business manager for this Year Book.

ARTS AND SCIENCE (Cont'd)

Vladimir Salyzyn, Eastgate, Alberta

Vladimir is Redwater's contribution to St. John's. He was born on January 2nd, 1930, raised at Redwater and educated at Eastgate, Opal and Radway High. This year Vlad. is enrolled in second-year Arts and Science, majoring in Political Economy. He is a member of the Political Science Club and the Varsity Boxing Club. At St. John's, he is a member of the Students' Council and Editor of the Year Book. He is interested in leathercraft, politics and girls.

George Stefanik, Mapova, Alberta

George was born on July 24th, 1930, at Mapova. He received his education at Mapova, Picardville and Radway High. This year he is in Pre-Med Two and hopes to be able to take Medicine at Varsity next year. Gorge is a member of the V. C. F. and is an ardent swimming and baseball fan. He is also responsible for starting the "pipe fad" that hit St. John's for about two weeks this year.

Peter Witwicky, Kahwin, Alberta

Peter was born at Smoky Lake on January 24th, 1929, and received his education at Cadron and Lamont. In his high school days he was a member of the Air Cadets and took an active part in baseball. This year Peter is in his second year of Pre-Dent. His interests range from watching rugby games to singing and going to dances. He is a member of the C. Y. M. K. and the Y. M. C. A.

HIGH SCHOOL

Leonard Ponich, Two Hills, Alberta

Leonard was born at Edmonton on July 24th, 1931. This year he is completing Grade XII at Alberta College, while his previous education was received at Two Hills. Besides music, Leonard is interested and active as a member of the Alberta College curling team, bowling club and Glee Club. He was a finalist in the debating eliminations held at St. John's this year. Leonard's ambition is to stuody law and he plans to enter University next year. The boys on the lower floor will long remember Leonard for his famous cold remedies.

Peter Pawlousky, Blue Ridge, Alberta

Pete was born at Blue Ridge on July 6th, 1933. He attended school at New Serepta, Blue Ridge, Bonnyville and Coronado and is at present taking Grade XI at University High. His hobby is leathercraft and he spends many an hour working at it. He also enjoys working with electricity, especially if he can devise a means of playing a joke on someone.

Pete's future plans are indefinite.

EDUCATION

Walter (Hank) Tatarchuk, Vegreville, Alberta

Hank was born at Vegreville on August 2nd, 1931. He attended St. Martin's Separate School and graduated from Vegreville High School. He is taking his second-year in the Physical Education course at the University.

Inter-fac. hockey held most of Hank's interest this year but he still finds time to be a member of the E. U. S., Physical Education Club, Varsity Radio Society and the University Flight Cadets (R.C.A.F.). Stamp collecting is a favorite pastime with him, while his pet peeve is mushrooms.

Eugene Wasylyk, Redwater, Alberta

"Good humor is goodness and wisdom combined." Eugene first saw the light of day in Coronado on June 24th, 1930. He received his elementary education at Eastgate and high school at Redwater. This year he is enolled in the Faculty of Education, having a B. Ed. degree as his immediate goal. Although Eugene claims no special abilities, his interests are numerous and varied. Woodwork has a special appeal for him and he is a master at the art of inventing puns. He is a member of the E. U. S. and plays for Education in inter-faculty hockey.

Mae Bezborodka, Radway, Alberta

Mae was born at Radway on June 22nd, 1931. She attended school at Old Radway and Radway High, where she was secretary-treasurer for one year and president for a year.

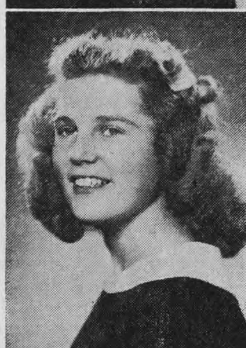
At St. John's she is on the Students' Council and the Year Book staff. Mae plans to make teaching a career and is off to a good start. Her hobbies are reading and dancing.

Olga Fushtey, Shandro, Alberta

Ollie, one of those "easy to look at" girls, was born at Wasel on April 9, 1933. She attended school at Bavilla, Vilna and Willingdon. In Grade XII she received the I. O. D. E. award for a Social Studies essay.

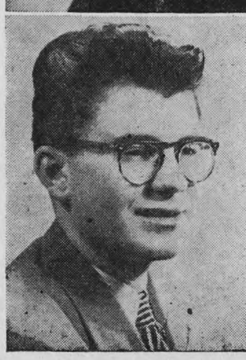
This year she is enrolled in the Faculty of Education and plans to continue her studies towards a B. Ed. degree. Her interests lie in sports.

John Kindrachuk, Morecambe, Alberta

"Homework fascinates me. I can sit and look at it for hours."

John was born at Vegreville on July 7th, 1931, and received most of his education at Myrnam. This year he is taking Education at the University. After teaching for a few years, John hopes to come back and complete his Education course. Woodcraft is his fovorite hobby, while baseball is his sport. John is a member of the E. U. S. and played interfaculty hockey for Education.

EDUCATION (Continued)

Olia Kowalchuk, Athabasca, Alberta

Olia, one of our "always willing to help" girls, was born at Athabasca on September 7th, 1932. She received her former education at Greyville, Richmond Park and Athabasca High. Olia is taking Education at present, but states that her future plans are indefinite. (We wonder what she means).

Her greatest ambition is to see the world. Handicrafts and cooking are her hobbies. She'll make a good wife for some lucky man, no doubt.

Helen Krokosh, Spedden, Alberta

Helen made her debut at Spedden on February 14, 1932. Here she received all her former education. She has decided to make teaching her profession and is now successfully completing her T. L. programme.

At Spedden, Helen was secretary-treasurer of the C.Y.M.K. and the Students' Union. At St. John's she is the secretary of the Students' Council. Her interests are many, the most outstanding of which is Bill.

Julia Melnyk, Warspite, Alberta

Julia is another member of the "Highway 28" gang residing at St. John's. She is one of those "hard-working, easy to get along with" girls, which is going to help her make a success of her teaching career.

Julia was born at Delph on April 26th, 1933. Although she has attended school at Lopstick, Radway and Warspite, she claims the last-named school was the best one. Her favorite pastime is playing badminton, hockey and softball.

Olga Melnyk, Warspite, Alberta

Olga originally hails from Delph, but has lived the best part of her life at Warspite. She received her education at Lopstick, Radway and Warspite. In Grade XI she attended the Farm Young People's Week at the University of Alberta, where she received a scholarship worth $75.00.

Olga has chosen to make teaching a career and is now working diligently to complete the T. L. programme.

Lena Omelchuk, Onoway, Alberta

Lena was born in Wolynia on April 7th, 1929. She came to Canada in 1939 and has lived at Onoway ever since. Having completed her high school at Onoway, where she was secretary of the Students' Union, Lena is now enrolled in the Faculty of Education. Being a conscientious student, she is bound to succeed. Her chief interest is handicrafts.

EDUCATION (Continued)

Tillie Sadoway, Warspite, Alberta

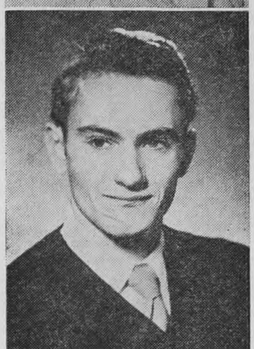
Tillie, better known to us as "Sadie," was born at Warspite on May 8th, 1933. She attended school at Lopstick and Warspite High. Here she was secretary-treasurer for two yeas and vice-president for one. Having always been interested in club work, Tillie was president of the W. I. G. C. at Warspite. At St. John's she is on the Year Book staff. She enjoys University life but maintains that "High School days were the best days of her life." Tillie's interests are many and varied, the most predominating of which seem to be music and a certain lad back home.

Sophie Sembaliuk, Willingdon, Alberta

Sophie, Willingdon's talented contribution to St. John's, is taking Education as a stepping stone to a career in art. She is exceptionally talented in this field and also plays the piano most proficiently.

Sophie was born at Willingdon on February 7th, 1932, and attended Willingdon school, where she was active in most school activities. She enjoys outdoor winter activities which probably accounts for her "iceberg" personality.

Nick Skladan, Andrew, Alberta

Nick was born at Andrew on January 29th, 1931. His education up to this year was procured at Andrew. Now Nick is studying Education at the University and plans to make teaching a permanent career. Although he claims no special abilities or achievements, we understand that Nick received the highest marks in Grade XII in the Lamont School Division.

Pet peeve: Noise after 8:00 p. m.

Susie Tanasichuk, Wostok, Alberta

Being an ambitious and helpful girl and blessed with a pleasing personality, Susie is popular both with the boys and girls. She was born at Wostok on March 28th, 1932, and attended school at Zawale and Andrew High. Here she was editor of the school paper.

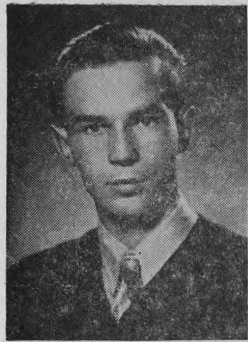
At present she is enrolled in the Faculty of Education.

Lassie Worobets, Andrew, Alberta

Our "happy-go-lucky" girl was born at Andrew on November 18th, 1931. She attended school at Andrew, where she was president of the Students' Union. Lassie is taking education and her remarks about practice teaching indicate that she is going to like it. She is an ardent hockey fan and enjoys curling and bowling.

Her favorite pastime is sleeping. (Oh, yeah!)

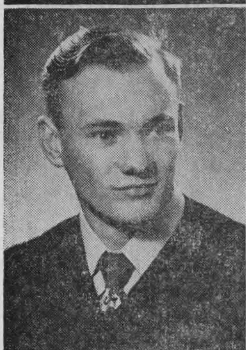
EDUCATION (Continued)

William Yakimchuk, Cadron, Alberta

Bill was born at Smoky Lake on February 22nd, 1930, and received his education at Cadron and Andrew. This year, he is taking a one-year course but he hopes to return and study for his B. Ed.

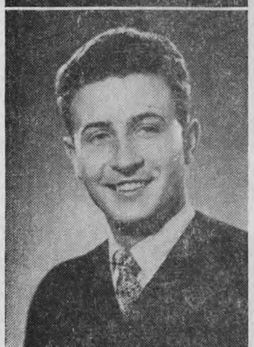
Music is Bill's main interest and he has learned to play several instruments. Swimming, skating and baseball are sports in which Bill participates.

ENGINEERS

Orest Kotyshyn, Myrnam, Alberta

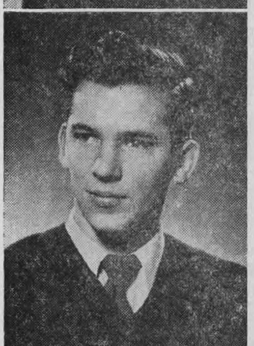
Orest was born at Mannville on November 1st, 1931. Here he received his elementary and high school education. At present he is enrolled in his second-year of Mining Engineering. Wrestling is a sport in which Orest received prominence this year. He was a member of the University of Alberta Wrestling Team which went to Montana early this year. He has established himself as the uncrowned ping-pong king at St. John's. Although Orest is a hard-working lad, he claims that homework is his chief dislike.

Mike Orleski, Hairy Hill, Alberta

Mike was born at Kaleland on November 26th, 1929. He attended school at Kaleland and Hairy Hill. During Grade X he earned a trip to Vermilion as an award for proficiency in Junior Grain Club work.

He is enrolled in second-year Chemical Engineering and is a member of the E. S. S. and the R. U. F. (Reserve University Flight) R. C. A. F.

Maurice Seneshen, Edmonton, Alberta

Maurice was born at Canora, Sask., on March 16th, 1931. He attended school at Buchanan, Peesane and Insinger, Sask., Glendon, Alberta, and St. Andrew's College, Winnipeg. At present he is enrolled in second-year Chemical Engineering.

In his first year at the University of Alberta, Maurice won a scholarship. He is a member of the E. S. S. and an ardent rugby and hockey fan. He also confesses a weakness for the Mills Brothers.

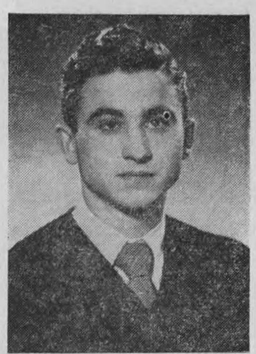

John Solodzuk, Two Hills, Alberta

Born at Hatfield, Sask., November 1st, 1927, John later moved to Two Hills, where he received his public and high school education. At present he is enrolled in his second-year of Civil Engineering.

Although his studies take up most of his time, John is a member of the E. S. S. and does some woodwork as a hobby. He also admits a weakness for listening to the radio until the wee hours of the morning.

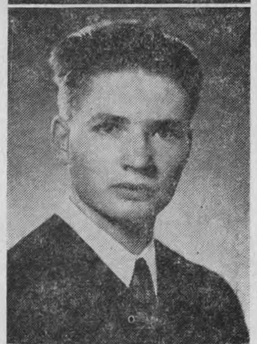
ENGINEERS (Continued)

Walter Solodzuk, Two Hills, Alberta

Walter was born on August 20th, 1929, at Musidora, Alta. He received his education at Morecambe and Two Hills, while this year he is enrolled in third-year Civil Engineering. He is a member of the E. S. S. and the R. C. A. F. University Flight Cadets. In his high school days, Walter participated in hockey and baseball and starred in track and field events. He acted as the treasurer on this year's St. John's Student Council.

BACHELOR OF COMMERCE

Taras Boyko, Winterburn, Alberta

"The perfect gentleman and the supervisor in the kitchen."

Terry was born at Vegreville on October 30th, 1931. He received his education at Inland, Huron, Stony Plain and Victoria Composite, where he was a major-award winner. At present he is enrolled in the School of Commerce.

He is a member of the University Mixed Chorus and the Drama Club.

— AGRICULTURE —

Roman Fodchuk, Hairy Hill, Alberta

This 6-foot 3 bundle of smiles comes from Hairy Hill. He was born at Vegreville on February 22nd, 1931. This is

— PHOTOGRAPHY —

Roman's first year in Agriculture and he is determined to for him and his abilities in that line are well-known at St. John's. Besides art, Roman is very interested in stamps and is active as a ping-pong player. At Varsity he is a member of the Art Club and the Ag. Club. Roman's greatest problem is trying to understand "the light that lies in a woman's eyes."

— COMMERCIAL —

Mary Onyschuk, Warspite, Alberta

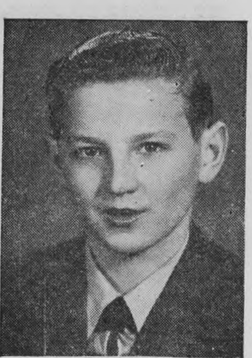
Mary first saw the light of day at Warspite on December 4th, 1932. She attended school at Warspite and is now taking a Secretarial Course at McTavish Business College. In her home town she was president of the W. I. G. C. for a year. Mary enjoys travelling and has made several trips to Vancouver. Around the Institute she is well-known for her laughter.

make it a very successful one. Art has a special fascination

Nick Seneshen, Yorkton, Saskatchewan

Nick was born at Canora on December 19th, 1931, and received his education at Canora and Yorkton. He is a student at the Edmonton School of Creative Photography. Although Nick stayed with us for only a few short months, he established himself as a very popular resident. Besides photography, Nick spends his time skating, swimming and playing golf. He intends to set up a photography business in the near future. The best of luck, Nick!

JUNIOR HIGH SCHOOL

Zenon Taras, Tofield, Alberta

Zennie first saw the light of day in Western Ukraine on December 1st, 1935, and has been adored by the girls ever since. Our good-looking lad came to Canada in 1939 and is one of the youngest and yet oldest residents at the Institute. Zenon enjoys playing ball and ping-pong. At present he is completing his Grade IX.

PUBLIC SCHOOL

Helene Seneshen, Edmonton, Alberta

Helene is bound to be found where you least expect her to be.

She was born at Tisdale, Sask., but has lived at Glendon and Smoky Lake most of her life. This is her second year in Edmonton.

At present she is taking Grade IV at Garneau School.

Eugene Seneshen, Edmonton, Alberta

Armed with a water pistol, Eugene may be seen sneaking up on somebody at almost any time of the day. He is one of the youngest members of St. John's Institute and is taking Grade VI at Garneau School. Even at his early age he is extremely interested in sports and is the captain of a hockey team at his school.

DOMESTIC HELP

Olga Shulko, Kahwin, Alberta

Our good-natured, ever-faithful cook hails from Kahwin, Alberta. She is the only one to have stayed with us for the whole year. Sometimes we wonder how she was able to put up with us for that length of time. Nevertheless, We're sure we will all long remember her good cooking. Incidently her pet peeve is students hanging around in the kitchen.

Alice Blonsky, High Prairie, Alberta

"I hear singing and there's someone there." And, of course, it's Alice. Our cleaning girl is always heard singing as she goes about her work. Luckily (for us) that she was blessed with such a pleasant voice. Although she has been with us for a very short time, Alice has won her way into the heart of every student residing here. Best of luck to her in the future!

Академічний Рік в Інституті

Приходимо до Інституту зі страхом Божим. Всякі думки насуваються нам в голову. Жаль за домом, за сестрами, браттями й товаришами, що були нерозривними нашими друзями. А тут треба знову знакомитися, знову шукати доброї душі, щоб з нею розмовитись. І так перші дні проходять в безконечній біганині.

В кімнатах митушня, кожний студент розкладає свої речі, які привіз із дому. Треба дещо докупити, дещо заховати, а дещо позичити. Треба зрозуміти програму і порядок Інституту. Отець ректор познайомлює, розказує і заохочує до співпраці. А як тут працювати, коли ми ще не знаємо своїх сусідів?

Скоро час минає і ми вже поволі познайомилися зі всіма близькими. Перепитуємо одні в других, хто до яких кляс ходить, які курси слухає. Тут знову новий клопіт. В школі, чи університеті, мають уводини (ініші-ейшон) але оголошують старші, що і в нас буде таке саме. Старші студенти зійшлися та порадилися, яку кару нам мають завдати. Цього року вони були дуже милосердні. Ми перебули один тиждень всяких висміхів із новиків, тоді приходить і час суду. Суддя в своїй мантії сідає за стіл і кожному, що провинився перед старшими студентами, чи їх правилами, завдає кару. Одні мусіли качати горіхи носом по долівці, інші содову воду пити через пипку. (Спробуйте, заложіть пипку а потім збовтайте добре пляшкою). Вечір кінчиться перекускою. Новики, щоб відплатитися старшим за насміхи, зробили і їм несподіванки. Вже знаємо всіх, і їх характер; хто може жартувати, хто противиться, хто стоїт осторонь і т. п.

Студентський кружок — це була наша друга тяжка справа. Треба вибирати таких, що будуть серйозно братися до справи і дадуть добрий провід. Цього року ми були щасливі, бо вибрали дуже добрих, енергійних представників. Починається праця. Появилося перше число "Дзвін", вибираємо відпоручника на Зїзд (треба бути на Зїзді!), Сумківські збори, сходини, українські лекції, проби колядок, церковного співу, народних пісень. Різдвяні свята захопили нас при іспитах. Треба додому відїхати, але час, поїзди і всяка транспортація не йде так, як нам треба. Автобуси то заскоро відїжджають, то запізно вертаються. Таким чином осталося певне число студентів на Святий Вечір. Яка то була велика родина! Скучно за домом, але між своїми не було часу заплакати.

Знову праця, свіже число "Дзвін", приготовлення до дебат. Їдуть наші дебатанти слави здобувати. Призабулося "коли — чи ніколи." Наш Студентський Кружок вибився на перше місце, після перемоги над славним Інститутом П. Могили в Саскатуні. Їдуть наші, всім желаємо всього найкращого, але хочемо вірити своїм надіям і бажанням. Очікуємо вже нетерпеливо відомости. Отець ректор приїхав додому скорше з парафії не пообідавши, щоб тільки дістати відомість — і приходить телеграма: "Приїхали, побачили, виграли." Радість безконечна, тому що Едмонтон переміг.

Спільно з відділом СУМК з Едмонтону, запросили всіх українських студентів на "Валентайн" забаву. Шановані мами Сумківців були такі добрі, що прилагодили перекуску. Справжній Баль! А скільки наших студентів, що хочуть познайомитися з другими студентами українцями, та не мають нагоди- Певно, що це буде початок до переходу в традицію таких вечірок.

І знову іспити, і знову жаль стискає груд. Нащо такий прощальний

бенкет? Кожний і кожна чекають цього дня, бо ми будемо прощатися, а заразом і тішитися нашими абсольвентами. Управа і Дирекція Інституту, під умілою рукою д-ки Сенишин, постаралася, що все було впорядку. Надходить час і на промови. Кожний старається висловитися якнайкраще. В школі навчилися, що треба говорити до речі, коротко і ясно. Треба того правила держатися. Студенти пописалися дуже добре. Старші громадяни висказали свої приємности, шо українське студентство ще живе і прямує по добрій дорозі. Приємно було бачити таке велике число родичів. На увагу звернули промови Др-а Н. Д. Голубіцького, п. П. І. Лазаровича, Др-а О. Старчука, п. Г. Фуштей і п-ні Василишин.

Іспити знову! Ті проклятущі іспити. Здавай все, що навчився! А хто може все памятати, як тут весна і хочеться вийти на свіже повітря? Та сталося так, що не дуже то бажалося бути на дворі. Сніги і морози відогнали охоту бавитися Ромея і Джулієти.

Вкінці приходять знову часи прощання! Кожний і кожна мусять іти у свояси. Той до праці, той додому, той до школи учителювати, той за працею шукає. Колись повернемося, зустрінемося, розкажемо про свої пригоди, свої переживання. В міжчасі, Шасти Боже кувати нову долю для добра свого Народу і своєї Країни. Хай всі наші мрії увінчаються успіхом!

Текля Садовий.

Сказав авва Арсеній: "Коли шукатимем Бога, Він обявиться нам, коли будемо Його утримувати в собі, Він буде в нас."

* * * *

Сказав авва Агафон: "Скільки залежало од мене, я ніколи не засипав з жалем у серці на кого будь і нікому не дав заснути з жалем до мене."

СТУДЕНТИ НА СПОЧИНКУ

ПРИВІТ

С. Г. Фуштей

Союз Української Молоді Канади, едмонтонський відділ, складає щиру подяку тим студентам, які, крім своїх членських обовязків в Студентськім Кружку, брали живу участь на різних сходинах відділу. Ми тільки жалуємо, що більшість частіше не приходила. Ми всі будемо памятати нашу спільну забаву. Це була найуспішніша забава зі всіх, що ми мали. Чому ж не повторювати такі забави в майбутньому?

Ми належимо до молоді, що має спільні бажання й цілі в майбутньому. Тому ми можемо багато помогти одні другим у виробленні поглядів, для спільної праці на громадськім полі. Крім гарніших соціяльних вечірок, ми могли б устроїти гарні концерти, дискусії і дебати.

Ми бажаємо, щоб в наступнім році більше студентів з Інституту були тісніше звязані з членами місцевого відділу СУМК. Ми багато можемо навчитися одні від других, і в той же час створити веселіше суспільне життя.

Члени СУМК-відділу в Едмонтоні бажають Вам студентам, а особливо тим, що покінчили свої студії і не вертаються до студентської лавки, найкращого успіху в ваших різних професіях. Хай побут в ріднім оточенню викличе в Вас любов до свого народу, для дальшої праці для нього.

С. Ґ. Фуштей.

"ДЗВІН"

"Дзвін" або "Кларіон" є офіціяльним виданням і речником Студентського Кружка, при Українськім Інституті св. Івана. Початок мало це видавництво минулого року в перших початках нашого нового життя в новонабутім Інституті. З багатьох назв, які були подані, як напр. "Промінь," "Світло," "Вперед," вибрано назву "Дзвін," а по англійськи "Кларіон."

Тих пару чисел, які ми видали минулого і цього року, мають за собою певні вироблені уровені. Тих, котрих цікавить студентське життя і його відношення до загальної справи, висловилися дуже прихильно про потребу такого видання. Така мала скількість студентів і такі трудні відношення, в яких ми перебуваємо, бо майже всі є університетські студенти, дає дуже скромну нагоду видавати частіше. Співпраця замешкалих студентів і тих поза стінами нашого Інституту, їх лояльність до свого гуртка, дала такі наслідки, що ми ними гордимося.

На жаль, більше число студентів не так дуже зацікавилося. Чи при-

чини були в тім, що ми піднесли уровень так високо, чи сама назва "Дзвін" викликувала в них більше зусилля, як вони бажали вкласти в нього.

Подяка належиться всім тим студентам, що писали і заохочували других, за такий високий уровень матеріялу, але також належить спеціяльна подяка нашим артистам Софії Цимбалюк і Романові Фодчукові за рисунки на окладинках. На будучність редакційний штаб буде щасливий, бо Роман лишається на далі в Інституті і можливо підготовить других, щоб взяли участь в артистичній праці при видавництві.

Так, питомці працювали щиро, жертвували свій час і здібності, але скористали тим, що їх праця не була даремна. Ціллю в минулому, було видання, котрим ми гордилися б –– і ми її осягнули. Ми мріяли про видання, котре давало б образець теперішнього студентства і Інституту. Наші надії сповнилися, ми віримо. На будучність, щасти Боже дотримати уровень і побороти всі труднощі!

Михайло Орлецький.

УКРАЇНСЬКІ ЛЕКЦІЇ

Діяльність Інституту св. Івана за останні два роки відзначилася особливо тим, що в Інституті відбувалися регулярні курси українознавства, на які учащали не тільки студенти та студентки замешкалі в Інституті, але й з-поза Інституту. Хоч і наше студентство досить обтяжене працею в університеті чи у вищих школах, воно радо жертвувало свій обмежений вільний час для українських курсів. Воно скоро збагнуло, що такі курси доповнюють у великій мірі знання загальної культури.

Курси українознавства в цьому році були поділені на дві групі: курси для початківців і вищі курси. Курси початківців вровадив Всеч. о. Сенишин, ректор Інституту, який приготовив студентів цього курсу до вищого курсу, а тих, що кінчать свої студії в цьому році, до культурно-освітньої праці в провінції. На вищих курсах викладав Др. О. Старчук українську літературу, почавши від княжої доби аж до модерної літератури.

На обох курсах наші студенти скористали дуже багато, особливо ті, що мали бажання познайомитися ближче з культурними багатствами українського народу. По закінченні обох курсів студенти писали іспити. Дирекція Інституту рішила дати нагороду в сумі $25.00 за найліпшу писемну працю на вищім курсі з історії української літератури. Цю нагороду здобув собі студент Орест Котишин.

Беручи до уваги, що перший курс отримав добру підставу, можна надіятися, що в наступному році вищі курси українознавства будуть дальше розширені.

Курси українознавства зробили на нас велике враження. Ми мали змогу познайомитися з багатими традиціями українського народу, з його терпіннями й успіхами, з його динамікою і непоборною силою, які допомогли українському народові пережити великі національні катастрофи, почавши від татарського лихоліття до модерного Джінґіс Хана. Ми познайомилися з великою ролею нашої релігії в культурнім розвитку українського народу, з яким вона творить одну цілість. Це все скріпило нашу віру в кращу майбутність українського народу та дало нам почуття одновартости з іншими великими народами.

Гриць Мосійчук.

Бенкет в честь Абсольвентів

Григорій Шевчук, голова Студентського Кружка, відповідає на тост в честь студентів.

Галя Крокош пропонує тост в честь Української Греко-Православної Церкви.

Пан Г. Фуштей, член ширшої ради Українського Інституту св. Івана.

Декотрі члени при головнім столі (зліва направо): Др. Н. Д. Голубіцький, д-ка Сенишин, о. В. Сенишин, Всеч. о. А. Хруставка, Др. Ф. Говда.

Тост від Студентів в Честь Інституту

Вже наближається кінець академічного року і для декотрих з нас також окінчення своїх курсів. Тепер нераз зупиняємося на хвилину, щоб поглянути на те, що переживали за такий короткий час.

Здається, що недавно тільки ми прибули до Інституту, а то вже час розходитися. Позвольте мені переглянути деякі події, що ми пережили. Я вірю, що вони подібні до тих, що більшість з нас студентів переживає при Інституті.

На початку я чулася цілковито загублена. Реґістрація в Університеті так мене застрашила, що я була дуже рада коли почалися кляси. Аж тоді мала нагоду познайомитися з декотрими студентами і поволі верталась відвага. Друга трівога почалася, коли були проголошені іспити. Однак переговоривши свої клопоти з іншими дівчатами, все ставало відрадніше. Тоді не була тільки я одна, але і другі мали такі самі клопоти, а в клопотах все знаходяться приятелі.

В Інституті ми мали інші зацікавлення, які не допускали нас до миланхолії, а це справи Студентського Кружка, відчити, лекції, дискусії, що їх о. Сенишин перепроваджував час від часу. Це все спричинилося до різноманітности студентського життя. Ми розуміємо, що то все є потрібне для нашого майбутнього життя в проводі громадського життя. Хоч деколи ми і неохоче виконували наші обовязки, ми певні, що все те, що ми навчилися, будемо вживати для добра свого народу.

І хоч ми прощаємося, ми ніколи не забудемо веселих часів і щирого приятельства при Інституті св. Івана в Едмонтоні.

Оля Фуштей.

Доповідь на Бенкеті

Знаходитися цього вечора серед такого гарного окруження молодих студентів, в честь котрих цей бенкет сьогодні відбувається, справляє мені тільки одну надзвичайну приємність. Я чуюся так, головно тому, бо в тім Інституті, що опікувався цими студентами минулого року, я сам в нім перебував коло сім років. І хоч я перестав бути його питомцем тому 24 роки назад, то все мені здається, неначе це все відбувалося недавно. На ті роки мого перебування в Інституті, сьогодні я можу глядіти як на наймилішу частину свого життя, бо в тих же роках через той же Інститут, я дістав нагоду здійснити свої давні мрії, скінчити лікарський курс на університеті, як також ті самі роки створили для мене широке приятельство та знакомство серед українського громадянства, а може найголовніше, ті інститутські роки дали мені здоровий напрям мого життя, котрим то напрямом я дорожу до сьогодні. Ось чому то з нагоди бенкету цих питомців, відчуваю я таку радість сьогодні.

Панна Оля Фуштей в піднесенні тосту до нашого Інституту, про нього багато дечого дуже гарного сказала. Мене дуже тішить, що питомці через свою заступницю, так високо оцінюють та розуміють справу свого Інституту. У відповідь на цей тост, позвольте мені звернути Вашу увагу на найважнішу сторону нашого Інституту, а іменно: його ціль. Наш Інститут ніколи не відограє ту ролю, котру йому призначено, коли ті,

що находяться під його опікою, якслід не зрозуміють, що якраз той Інститут від них сподівається. Що ж вимагає і сподівається наш Інститут від тих студентів, що в нім перебувають?

Відповідаючи на це питання, можна напевно зазначити, що він насамперед зацікавлений академічним поступом кожного свого питомця. Добрий академічний стан його питомців, є мабуть самою підставою його існування, бо для студентів, що роблять лихий поступ, інституту не потрібно. Щоб наш Інститут міг не лише існувати, але і пишатися серед нашого народу і взагалі в канадійськім життю, то конечно потрібно, щоб його питомці в своїх студіяхописувалися якнайкраще. Ця вимога доброго академічного поступу є дуже важна, **але не найважніша.** З інститутського погляду важнійшою прикметою кожного його питомця — це характер. Із 700 питомців, що перебували в ньому від його початку, дуже маленьке число проявляють якубудь вдячність йому за те, що дав їм змогу докінчити студії коли часи були тяжкі. Між тими, що до своєї колишньої Альма-Матер холодно або зовсім негативно відносяться, находяться всякого роду професіоналісти та бизнесовці, котрі вже незле подороблювалися. Інститут бажає, щоб Ви, теперішні питомці, не побільшували їхні ряди, але прилучувалися до того меншого числа, у відношенні до свого Інституту. Будьте характерні!

Чи ще чого наш Інститут від своїх питомців сподівається? Так! І те сподівання, про котре я хочу зараз згадати, належить може до найважніших. Воно виходить із того факту, що Інститут св. Івана в Едмонтоні був започаткований і є дальше одержаний жертвами **українських громадян доброї волі,** лише для синів і дочок українського народу. Це вони роблять, щоб дати нагоду тим своїм дітям, в тім Інституті, пізнати та полюбити свій нарід і приготовити їх там так, щоб в пізнійшім дорослім віці вони могли б, без ріжниці на якім становищі вони не знаходилися б, попровадити його до кращого завтра. Мабуть найкращим взірцем такого питомця тепер був би п. Іван Дікур, посол з веґревільської округи до федерального уряду. Цей колишній наш бурсак в своїх студентських роках пережив, я цього певний, такі самі труднощі, з котрими стрічаються наші питомці в нинішніх часах. Але мимо своїх академічних аспірацій, яких йому не бракувало, він ще й знайшов доволі часу, щоб себе познайомити з проблемами свого народу, так, що коли в старшім віці він став послом, він вже був вповні свідомий свого завдання і тепер боронить свій нарід так, що цілий світ з тим числиться. Таких провідних та гідних наслідування мужів, які видав наш Інститут, є багато більше. Є вони в рядах лікарів, адвокатів, дентистів, учителів, священиків та бизнесовців. Інститут наш сподівається, що всі теперішні його питомці візьмуть їх собі за приклад і підуть їхніми слідами. І це власне прикмети, що наш Інститут найбільше сподівається від своїх питомців.

На тім я кінчу. Ще раз висловлюю свою втіху, що сьогодні мав нагоду знайтися серед такого гарного оточення, а Інститутові нашому бажаю, щоб його надії, про які я спімнув, успішно здійснилися в майбутньому.

Др. Н. Д. Голубіцький.

Др. Н. Д. Голубіцький вручає чек на $25.00 Ористові Котишиному, як степендію за українознавство.

МИСЛІ ПЕРВІСНИХ ХРИСТИЯНСЬКИХ ПОДВИЖНИКІВ

Мислі християнських подвижників прості і безпосередні. Вони вислід їх духовної практики. В них ми не знайдемо тонкости, але знайдемо багатство мудрости досягненої досвідом подвигу. Приводимо тут головне мислі Антонія Великого, засновника подвижництва в Єгипетських Пустелях. Беремо їх з книги "ОТЕЧНИК" Єпископа Ігнатія. Це є книга "ізреченій святих іноків і повісті з життя їх".

Мислі Антонія Великого:

"Господь доти хоронить тебе, доки ти хорониш язик твій".

"Перше всього творіть безперестанну молитву і за все, що стається з вами, дякуйте Богові".

"Люби смирення, воно покриє тебе од гріхів".

"Не нарікай і не дозволюй собі ображати кого будь".

"Не схиляйся слухом, щоб почути зло про ближнього. Будь другом людей і заслужиш життя."

"Нікому не пропонуй того, нікого не вчи того, чого ти сам перше не доконав на ділі."

"Відчувши гнів, зараз же далеко відкинь його од себе, щоб радість твоя о Господі не була порушена. Не дозволюйте гніву володіти вами."

"Будь мудрим: мовчанкою закрий уста тих, хто обговорює тебе. Не ображайся, коли про тебе недобре говорять. Образа, її відчуття це — вплив найбрудніших духів, що кладуть перепони чоловікові в отриманню духовного розума."

"Віддали од себе ненавість. Хорони себе од брудних потягнень і од нечистих дум."

"Не думай про колишні твої гріхи, щоб дума про них не закріпила їх в твоїй душі і щоб вони не відновилися в тобі. Будь певен: вони прощені тобі з хвилини, коли ти передав себе Богу і каяттю."

Усна Народна Творчість

Мірою того, як високо піднявся народ у своєму культурному розвитку, які здобув собі права до повного самостійного національного життя та творчої праці в складі культурних народів світу — є його література.

Література нації складається з двох окремих галузей творчости: усної народної творчости й письменства. Усна народна творчість, або так звана словесність, у всіх народів розвинулася раніш ніж письменство.

Усна творчість повстає так: якась талановита одиниця з широкої громади дає в пісні вислів тим думкам та настроям, що хвилюють широкі народні кола. Народ підхоплює пісню і вона стає загально-народним добром. Про автора забувають, тільки його твір переходить із уст до уст, з роду в рід. Так в основному повстають усі фолклорні твори. Початковий вигляд усних творів з часом змінюється, очевидно, менше у віршових творах („з пісні слова не викинеш"), більше в прозових творах.

До найстарших усних творів зачисляємо історичні пісні з князівської доби, так звані „билини", які відзеркалюють головним чином боротьбу давніх українців із навалою степових кочовиків. Коли почалося в Україні татарське лихоліття, з повстанням та боротьбою козацтва, „билини" в Україні забулися, а на їх місце повстали нові пісні, відомі під назвою „думи".

До передхристиянських часів відносяться деякі з пісень так звані „обрядові", повязані зі святами в честь сонця, весни, нового року та весільними й похоронними обрядами. В них часто можна знайти звеличування давніх богів та поклін силам природи. В деяких обрядових піснях бачимо звеличування господаря та його рідні в повній вірі, що таке звеличування має силу заворожити щастя й багатство.

Тому то в колядах і щедрівках господар гарний, пишний та багатий. На його дворі калинові та золоті мости. На столах солодкі меди, зелені вина в золотих чарках, калачі з ярої пшениці. На ньому сорочка, „як біль біленька, як лист тоненька, випрана в Дунаї, висушена на туровому розі". На ногах господині скриплять жовті чобітки. „По двору ходить, як місяць сходить", як засміється „сад-виноград в'ється".

Своєрідним поетичним чаром визначаються обряди й пісні русальні й купальні. Була віра, що в русальну неділю (сьогодні неділя Зелених свят) русалки виходять із рік з розпущеним волоссям, плавають на поверхні води, бігають по полях, гойдаються на вітях дерев, принаджують прохожих та їх залоскочують.

Сліди давньої давнини носять казки, приказки, замовлювання й загадки. У них відбиваються останки давніх вірувань. У приказках передано нам довголітній досвід народу й його життьову мудрість.

Усні народні твори є тією скарбницею, в якій збереглися скарби народної мови, тим джерелом, з якого українські письменники черпали теми, образи, задуми для своїх творів. Усна народна творчість сильно відбилася в творах наших великих письменників, як напр.: Івана Котляревського, Маркіяна Шашкевича, Тараса Шевченка, Степана Руданського, Олекси Стороженка, Юрія Федьковича, Ольги Кобилянської, Івана Франка та багатьох інших.

Деякі народні твори перейшли довгу дорогу століть і ще й сьогодні чарують нас своєю чистою красою.

Орест Котишин.

Hey! Waiter!

For goodness sake!

Say your prayers

Lonesome

Say, that's a wrong one!

That's what you think!

Peach fuzz

Aren't we cute?

You, too!

Moonlight Sonata

Undeterminable Calculus

Not yet!

As I was saying

Dick Tracy

Me and my Pals

Come to think of it

Сидять: Степан Фуштей; Л. Понич, Гр. В. Шевчук, голова Студентського Кружка, Богдан Хрущ і Волод. Комгир.

Нижча частина: Проф. Л. Білецький, як суддя підчас Міжпровінціяльної Дебати в Саскатуні, вручає чашу едмонтонській дружині.

ДЕБАТИ

Грецькі філософи вживали дискусій в навчанні своїх студентів. Це здається найліпший спосіб витворити в людині самопевність, вміння розрізнити думки і витворити кришталізацію думки.

Студенти цього року, коли тільки була нагода, мали дискусії на різні теми: релігійні, соціяльні, народні, а навіть такі особисті, як мішане подружжя. Участь брали всі. Такі дискусії відбувалися неформально, в атмосфері пошани до думок і висказів своїх побратимів.

Були і формальні дебати, а вислід був такий, що наші репрезентанти відважилися поїхати до Саскатуну і показати своє "я". Мовні труднощі поборювали тим, що вживали словника. Навчилися багато нових слів, як їх вживати, як також підсилювали свої арґументи.

Крім українських дебат, наші студенти брали участь у дебатах на університеті, де вивязувалися дуже добре. Є надія, що кружок надалі буде цікавитися цією ділянкою свого життя.

PHILATELY

Philately, better known as stamp collecting, fosters the pursuit of knowledge, is a most enteraining pastime, has a monetary return, and contributes to better understanding among all peoples of goodwill.

Primarily, philately fosters the pursuit of knowledge in various departments of human interest, especially in the field of human events. There is a history in our stamps. Each stamp portrays an event, or part of one, in one of the most teachable ways and that is by seeing. To illustrate this point. a Canadian Commemorate stamp issued recently in honor of Newfoundland's entry into Confederation, portrays the ship Mathew. By studying the stamp artistically and historically, the philatelist will be interested to learn about the gallant vessel, which with bellying sails and "a bone in her teeth," is seen sailing almost before the wind towards a long promontory of the "New-found-land."

The value of the various currencies as designated by the stamps of various countries is certain to set up a train of thoughts in the mind of a layman stamp collector. It makes one think. It demands concentrated study and encourages research. Therefore, philately inspires both learning and teaching.

Secondly, it offers an infinite field for entertainment, pleasure and thrills. Once you have started, you will never stop. The interest mounts, beginning with a general collection, progressing to the collection of special countries and finally to the highly specialized collection which takes into account the various details of color, size, perforations, gums, manufacture, etc. The late President Roosevelt, an ardent collector, would sit for hours with his collections, soothing his nerves and forgetting the immense tasks in the immediate future. If there ever was a universal hobby, then collecting stamps is it.

However, hand in hand with entertainment goes monetary return because, no matter how small the collection, each stamp has its designated value which always increases and never decreases. Single stamps have sold for thousands of dollars, while collections have brought fabulous prices. The British Guiana stamp of which there are known two species existing, is worth fifty thousand dollars.

Finally, philately permeates through peaceful contact and brings about an understanding between the peoples, an understanding of goodwill and brotherly love. Stamp collectors are members of an international fraternity whose avocation contributes to better understanding among men of good-will. In their common assication they establish many pleasurably peaceful human contacts which become a powerful leaven of brotherly accord. The thinking of philatelists will be be imbued with a deep sense of importance to objective truth, harmonious living and reverence of God. It will fulfill its vocation to mankind as a handmaid of knowledge and of culture.

Roman Fodchuk.

INTERNATIONALISM

By S. G. Fushtey

Last fall I had the privilege of representing the Alberta Committee of the International Students Service (I. S. S.) of Canada at the national conference held at Queens University in Kingston, Ontario. This conference initiated me into as organization which stands for the ultimate in Christian principles and international goodwill, and has given me the hopeful feeling that peoples of the world can co-operate, help each other, and live as good ntighbours regardless of race, color, or creed. The impressions I brought back from this conference were so encouraging that I thought I might share them with you and help you to realize that international differesces are not unsurmountable barriers to friendship and goodwill but that intelligence and sincerity can bring these various peoples together to live in a congenial world family.

Speaking of the organization itself, the I. S. S. was established in 1926 as an outgrowth of the steadily increasing activity in the field of international fellowship within the framework of the relief department of the World Student Christian Fellowship. This relief department was set up at the close of the first World War to assist students and faculty of the war-devastated cities of the Balkans, Austria, Germany and the Russian refugees on the basis of care for persons irrespective of race, creed or personal belief. I. S. S. was established as an independent organization in 1931 and has developed a remarkable three-fold program:

1. Relief for students of political and economic crisis.

2. International education effected mainly through the media of national and international conferences and seminaries.

3. Research into the problems of the University World. As Dean Douglas of Queens University, who was chairman of the conference and known the world over for her work with the University Women's Organizations, stated in her opening remarks: "Its purpose is to make students the world over feel themselves part of a vast brotherhood of truth seekers with ideals of high honesty in scholarship recognition of the need to maintain intellectual freedom and to uphold the principle of the intrinsic value of each individual."

Today there are national committees of I. S. S. in most countries of Western Europe and in some far east countries. Local committees are active on the campuses of 26 Canadian universities and colleges both in French and English speaking parts of the country. The Canadian National Committee, with headquarters in Toronto, is made up of students and faculty members from every part of Canada.

The work of Canadian I. S. S. is varied. In addition to the general relief carried out through the International office in Geneva, we have our own special projects. During the past two years some 37 European students from the refugee and D. P. camps of Germany and Austria, have been brought to our universities through the efforts of student campaigns. These students are scattered right across Canada and bring a valuable contribution to our cultural life while we give them an opportunity to continue their studies in a friendly and intellectually honest environment.

Another Canadian project is the summer seminar in Europe. At each of the three seminars already held, there were gathered together about

50 Canadian students, from 20 to 50 German students, a few students from almost every country of Western Europe, and a sprinkling of other nationalities — some Balts and central Europeans from D. P. camps, some from the Indies, from India, Pakistan, and Kenya. These seminars have been rich and fruitful adventures in international education. Students and teachers have widened and deepened their understanding of other peoples, other cultures, other national and international problems. Our own colleague, Paul Melnychyn, was one of the three Alberta representatives in 1949 and he can explain more adequately to you the great purpose that these seminars serve in promoting international friendship and understanding.

An important function of local committees, and our Alberta local has been very active in this respect, is to help orientate foreign students to life in our universities; to mak them feel at home and help them make friends here. We have been able to do this by holding so-called "International Nights" where faculty, local and foreign students together discussed current international problems and later chatted over a cup of coffee. We've had students at these meetings representing almost every country in Europe, China, Japan, India, Egypt, and others. They express their favorable impressions of our attitudes towards them. Some of them can hardly believe themselves when they see that they are treated no differently than the Canadian students. Some of these foreign students will go back to their respective countries and will take back with them this friendly attitude towards other peoples. Such education can do much to help eliminate international prejudice and ill-feeling.

A fundamental function of I. S. S., already mentioned but not elaborated on, is the relief programme carried on through the International Office in Geneva. All member countries of I. S. S. who are in a position to help, contribute to the relief pool, the contributions are labelled with the name of the contributor, and forwarded to the universities or groups of students where the need is greatest. There are no political strings attached to any of this type of aid and so it is very much appreciated by needy students in all parts of the world.

These are some of the ways that I. S. S. operates locally, nationally and internationally. Goodwill and friendliness is developed between students of different nations. Such relationships, developed at the student level, are especially encouraging because today's students will be tomorrow's leaders. If I. S. S. is able to continue its work in the future as effectively as it has done in the past, it will undoubtedly make a great contribution towards achieving a more permanent state of International friendship.

These things I have learned while serving on the Alberta Committee of the International Students' Service of Canada during the term 1959-51. I enjoyed every bit of it.

МИНУЛЕ І БУДУЧЕ

Др. Н. Д. Голубіцький

Інститут св. Івана докінчує другий рік свого існування в новім оточенні і під новим іменем, знаний раніш як Інститут ім. М. Грушевського. З економічно-господарчої сторони він вивязався в минулому році надзвичайно добре.

З приємністю подаю всім зацікавленим до відома, що в нашім Інституті за минулий рік вийшло недобору тільки на двісті долярів. Знаємо, що краще було б почути про надвишку замість недобору, але треба взяти до уваги, що наш Інститут замалий, щоб міг належно покрити всі свої поголовні видатки.

На наш погляд, в економічній ділянці, наш Інститут минулого року вивязався дуже добре. До цього, мабуть прислужився найбільше теперішній наш отець настоятель з його дружиною добродійкою Сенишин, за що в імени дирекції з приємністю складаю їм обоїм наше прилюдне признання.

Що до виховавчої сторони нашого Інституту впродовж минулого року, то ось подам деякі подробиці. В нас тепер, себто від початку року нараховується 36 студентів, з того числа 8 мешкають поза Інститутом. З них 32 учащає до університету, три ходять до вищої школи а одна на курс в бизнесовій колеґії. Зі студентів університету 13 записалися на учительські курси. Тут треба згадати, що в нас в Алберті, обставини так склалися, що попит за учителями українського походження тепер дуже великий. Існують околиці, головно в середній та полудневій Алберті, де населення про Україну та українців, до недавна, майже нічого не знало, там можна стрінути українських учителів, і то на високих становищах. Коли б ті учителі були свідомі свого повного завдання, то після нашого розуміння, тільки вони могли б спричинитися до створення кращих відношень наших співгорожан до нас та наших змагань через їх впливи на загально-канадійську молодь. Однак, на жаль, таку ролю наші учителі ще не відіграють. До виховання таких учителів може спричинитися наш Інститут, коли б він мав засоби до цього. Із решти студентів університету, що перебувають в Інституті, 5 учащають на інженерські курси, 5 на курси мистецтва і наук (Артс енд Сайнс), два на медичні курси, два на дентистику, два на право, один на торговельні курси а один на аґрономію. Всі ці студенти університету своїми вищими студіями приготовляються до виконання певних і особливих функцій в майбутньому до піднесення не лише їх власної гідности і престіжу, але також до піднесення нас самих в очах наших співгорожан. Без доброго підготовлення та молодь, помимо свого вищого вишколення, дуже часто стає рівнодушною до наших справ, а часами і ворожою.

Радіємо що минулого року, два наші питомці одержали стипендію університету — так званий "Сколаршіп". В інженерстві таким чином відзначився Мирослав Сенишин — син нашого настоятеля, а в музиці Рафаїл Лопатка, з околиці Андру. Дальше, чотири питомці скінчили курси в Аґрономії.

Як було минулими роками, так і цього року, настільки лиш обставини

на це позволяли, Інститут пробував обзнайомлювати своїх питомців з українською мовою, українською літературою та українською історією. До цього, крім нашого настоятеля, дирекція була щаслива запросити Др-а Ореста Старчука з Албертійського Університету, а він в тім званні є спеціялістом. Бажаю підчеркнути, що з тими засобами та умовинами, які наш інститут має до розпорядимости, зроблено все, що лише можливо, щоб дати нашим те національне, соціяльне і релігійне виховання, що лежить в цілі інституту. Однак, треба признати, що те, що наш інститут виконував і далі виконує, є лише маленькою частинкою того, що він міг би виконати, коли б він мав всі потрібні засоби до цього.

Але щоб вияснити, що під цим висказом розумію, позволю собі вернутися яких 45 літ назад і загляньмо в недавне минуле в Канаді. Може дещо зможемо навчитися з нього. Наші перші піонери поселенці, що виіміґрували до Канади спочатку цього століття, були людьми здебільша несвідомими свого національного походження, і тому не могли витворити великої пошани до себе, ні від своїх, ні від чужинців.

З тієї хаотичної маси треба було комусь взятися до перетворення її на гідний шануючий себе зорганізований нарід. До тієї монументальної та історичної праці взялися не хто інший, як звичайні молоді студенти, які з ріжних причин не мали змоги докінчити своїх студій в старім краю, в погоні за кращою долею, масово переселювалися до Канади. Якраз в тих часах обставини так склалися тут в Канаді, що дали нагоду нашим іміґрантам зужити ту молодь на свою користь. Під опікою урядів західніх провінцій, тих молодих студентів було приміщено в спеціяльних для них отворених семінарах. Там їх виховували в подвійній атмосфері — в англійській та українській. Крім англійських наук, вони побирали те все, що входить в обсяг українознавства. По скінченні такого курсу, ті молоді люди вже в ролях учителів, розїзджалися по всіх закутинах західньої Канади, де мешкали лише наші люди і виконували там свої завдання. І хоч може їх уровень кваліфікацій не дорівнював уровенню теперішніх учителів, то мимо того вони чинили чудесну роботу серед нашого народу, чим теперішні учителі не можуть похвалитися. При помочі народної преси, яку вони помогли створити, вони заохочували наших людей збудувати цілу сітку народніх домів по широких просторах Канади. В кожнім тім домику кувалася українська судьба, викрешувалась українська свідомість. З ріжних ґалішенів, поляків, росіянів, русинів та буковинців повстав поволі, як сама статистика нам показує, один український нарід на канадійській землі. Коли б не ті перші наші учителі, хто знає, де був би опинився наш нарід у Канаді.

Відки набралися того запалу та розгону наші перші молоді народні працівники? Відповідь на це питання можна знайти в тих семінарах, де ті майбутні учителі виховувались. Але і тут здалось би зазначити, що й самі семінарі, як такі, не спричинилися так багато, як ті українські впливи, що існували та ділали в тих семінарах, на молоді душі. Щоб заохотити наших молодих студентів вступати до тих семінарів, урядові чинники постаралися набути до них крім англійських учителів, ще й українських лекторів-вихователів. Під тим взглядом манітобський семінар в Брендоні відограв найповажнішу ролю. Там на посаді викладачів українознавства відзначилися дуже багато такі особи як: б. п. Тарас Ферлей, Др. Сушко, п. І. Басараба, теперішній адвокат в Едмонтоні, та інші. В тій вуховавчій праці учительських інституцій можна добачувати джерело місійної праці в національнім відношенні серед нашого народу.

Так було колись. А що тепер? Багатьох з тої нашої інтеліґенції в Канаді вже немає між нами. Решта поволі сходить зі своїх становищ. Уряди західніх провінцій, де українці є компактно заселені, взяли інший напрям на просвітнім полі відносно новоканадійців, а це напрям асимі-

ляційний. Вони брали під увагу, що некорисно мати свідомі національні групи в границях канадійської держави. І на місце тих наших старих учителів-піонерів, почали появлятися учителі нової школи, нового типу. Англійська та загально канадійська сторона почала їх все більше цікавити в тому часі коли їх українськість постепенно зменшала. Так дійшло до цього, що сьогодні, головно у нас в Алберті, сильно переважаюча більшість наших учителів до українців себе не зачисляють, хіба лише тому, бо ще знають, що вони походять з українців. Те саме до якоїсь міри можна сказати і про інших наших фахівців. Бо як ті фахівці можуть бути іншими, коли вони виховані такими учителями?

Як ті всі зміни відбилися, і далі відбиваються в нашім народнім житті? Від'ємно, дуже від'ємно! З маленькими виїмками перестала праця в наших народних домах. Перестали відігравватися представлення, що так колись приманювали нас старших. Перестала гомоніти українська пісня по канадійських степах, що до недавна так чарувала українську молодь. Часами молодь ще сходиться до народних домів на танці, де почуєте вже не звук коломийки чи інших українських танків, але звук і ритм бугій-вугій та подібні мельодії, витворені для нашої молоді чорно-шкірцями з середньої Африки. В деяких випадках не можна запримітити жадної праці взагалі в такім домі, лиш пташка часом влетить до середини через розбите вікно і там розгосподариться в своїм гніздочку. А що сталося з тою ґардеробою та бібліотекою, що були надбані ще за давніших часів? По більшій часті їх немає — десь пощезали. А зрештою нащо вони кому здалися, коли ґардероби ніхто вже не вживає, а книжок не читає? Спитайте стільки нашої молоді на фармах і в місті вміють по-українськи читати? А коли вміє, то стільки їх читає? Дуже маленьке число. "Український Голос," "Новий Шлях," "Канадійський Фармер," "Українські Вісті" та інші наші часописи, ще доходять до наших домів, бо ще в них живе старий дідусь, стара бабуся, часом батько й мати, які ще їх перечитують, але сумніваюся чи багато знайдуться в молодому поколінні, що до них заглядають? Ось так ті зміни в нашім шкільництві відбилися на нас самих! Правда, все те, що я тут спостеріг, не відноситься до нашої нової іміграції, Але, коли ми всі для цього ради не знайдемо, то і її чекає те саме, що й ми тепер переживаємо.

Я не хочу бути песимістом, але я не можу прийти до іншого висновку як тільки до того, що коли ми не знайдемо відповідної розвязки до цього лиха, тоді заглада нашого національного життя в Канаді неминуча.

Який підхід нам з тієї трудної ситуації? Кожний свідомий нарід вже давно усвідомив собі ту правду, що будучність народу лежить тільки в його молоді. До того переконання прийшов і наш нарід, особливо його свідоміша частина. Яка буде молодь наша сьогодні, такий буде наш нарід завтра. А молодь наша буде якраз такою як ми собі її виховаємо. Не навчім свою молодь пошани до себе та свого роду, то пізніше будемо мати нарід, що все буде недоцінювати своє, а вихвалювати чуже. Навчімо нашу молодь самопошани, самодіяльности і самостійности, себто тих засад, на яких наша організація СУС опірається, то вийде з неї нарід з яким цілий світ буде числитися. НАША БУДУЧНІСТЬ ЗАЛЕЖИТЬ НЕ ТАК ВІД НАШОЇ МОЛОДІ, ЯК ВІД ЇЇ ВИХОВАННЯ.

Тут варта б зупинитися над самим словом "виховання". Багато з наших людей, не дуже вглублюючися в значення того слова, думають, що виховання і вишколення то одно і те саме. Тому ті самі люди не можуть зрозуміти чому одна чи інша одиниця, що покінчила не лише вищі школи, але навіть університети, поводиться не так, як би ми всі хотіли б бачити. Чому наприклад: лікар, дентист або адвокат нераз стає зрадником свого народу або зовсім не хоче ним цікавитися? Та ж він покінчив школи і повинен би знати ліпше! Тут треба розуміти, що сама школа, до якої

сьогодні ходять наші діти, не виховує а лише вчить сухих фактів. Людина в такій школі, наприклад навчиться високої математики, знаходити плями на сонці, витинати сліпі кишки, обороняти злочинців, а свого народу зовсім не розуміє, а не розумівши його, вона не може його і любити. Тут я не хочу витворити враження, що шкільне вишколення нам непотрібне. Його потрібно, бо через вишколення наших умів, воно дає нам ліпшу спромогу пізнавати себе і своє оточення, але це не те саме, що виховання. Отже вишколення і виховання — це слова, що мають зовсім окремі від себе значення і так повинен наш загал це розуміти.

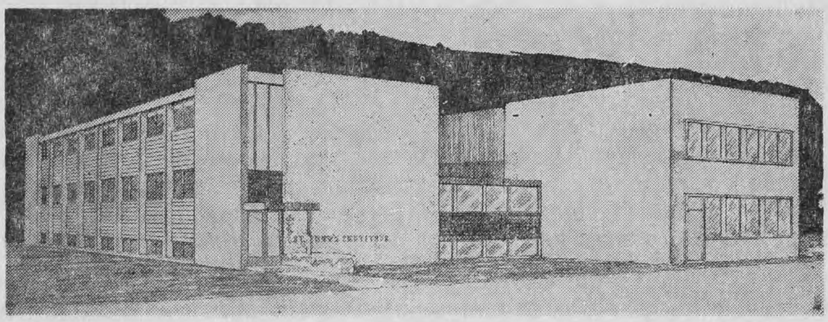
Хто ж мав би зайнятися вихованням нашої молоді? Виховання тут я розумію в національнім значінні. В нас уже давно принялося гасло, що Дім, Церква і Школа — це три чинники, які ми повинні примінити до виховання нашої молоді. В теорії, ці гасла звучать дуже добре, до нас приємно апелюють до певної міри, також вивязуються на ділі незле. Але тільки до певної міри, тому що протилежні впливи вже стали такими сильними, що найкращі родичі стають безрадними в поборюванні їх. Церква наша також, помимо своїх високих завдань, без моральної та активної допомоги своїх чільніших членів, багато на цім полі не може зробити. Відносно самої школи, як раніш було згадано, з огляду на інше народне виховання, ми, покищо, ще дуже мало можемо сподіватися від неї.

На мій погляд, щоб вирятуватися з тієї ситуації в якій ми тепер знаходимося, ми повинні і мусимо примінювати ті самі способи, що були вже випробовані на початках нашої іміграції. Нам конечно треба витворити проводирів-лідерів із рядів нашої здібнішої молоді, які так як давніші наші учителі-піонери, могли б збудити нас до більш активного життя. Таких провідників бракує всюди; в організаціях молоді, як СУМК, в недільних школах, в рідних школах, в народних домах і навіть у церковних громадах. Ролю таких народних провідників, так як воно тепер в незначній мірі буває, може взяти на себе кожний професіоналіст. Шкода думати, що наші фахівці-професіоналісти поза свої професійні обовязки не можуть чи не сміють брати участи в народній праці. Погляньмо, що діється в інших народів. Я сам знаю про багатьох англійських лікарів, що вчать недільну школу неділями. Бувший президент Всеканадійського Медичного Об'єднання впродовж багатьох років, з великою втіхою, вчив маленьких діточок кожної неділі.

Так буває в чужих народів, а що в нас? Завдяки нашим інститутам, серед нас також бувають і такі одиниці, але в дуже малому числі. Нам потрібно їх більше, багато більше, щоб усунути той брак, що всюди відчувається. Коли наші професіоналісти, хто вони не були б, лікарі, адвокати чи учителі, не беруть більш провідної участи в нашім народнім житті, то за це ще їх не винуємо. Щоб таке можна робити, то поза своє вишколення, ще треба мати до нього відповідне підготовлення. Тому що такого підготовлення наша молодь не отримує в відповідній скількості, то за це можна винувати лише самих себе, або властиво, нашу суспільність. До такого підготовлення надаються, як показалось в останніх часах, наші інститути. Тому ми повинні піддержувати їх працю так довго, поки ліпшого способу для цього не знайдеться.

У нас в Алберті, впродовж довгих років, цю задачу пробував виконувати наш Інститут св. Івана. На самих початках своїх, цей Інститут вивязався в своїм завданні досить добре. За голодних років, а пізніше підчас війни, його розмах трохи був пригас з ріжних причин, але в останніх двох роках його існування, можна запримітити, що його активність наберає на силі. Загально беручи, можна сміло ствердити, що наш Інститут від початку свого існування, немало спричинився до збереження нашої народної свідомости тут в Алберті. Але, як я вже згадав на початку

свого реферату, праця нашого Інституту є дуже дрібненька в порівнанні до тої праці, що він міг би виконати при ліпших умовинах та з більшими засобами. До цього, як вже раніш згадано, нам конечно потрібно побільшити наш Інститут на яких чотири рази більше. В такім іститутї ми могли б примістити найкращі елементи нашої шкільної молоді, що вчащає до вищих шкіл і до університету. З таким побільшенням наш Інститут міг би піднести свої засоби, що так потрібні для відповідного керування. Тоді, насамперед, самий вихававчий персонал в тім Інституті можна б побільшити. В такому випадкові ми моблиб повніше познайомити наших питомців зі всім тим, що входить у склад нашої культури: з українською мовою, з літературою, з нашою історією, з нашими музичними творами і навіть з українськими танками. Далі, що здається найважніше, такий інститут міг би і мусить приміщувати в собі гарно викінчену капличку, до якої наші студенти привикали б змалку. Таким чином можна б викурити багато з тих дивоглядних понять, що так часто в тих віках закорінюються в молодечих умах. Взагалі кажучи, в таких умовинах, наш Інститут св. Івана в Едмонтоні, міг би випускати не лише більше число своїх питомців між народ, але питомців з більш народним світоглядом, з більшм розумінням своєї ролі в нашім народнім житті. В цьому скористали б не тільки одиниці, але цілий наш загал: кожна церковна громада, кожний народний дім, кожна організація молоді, взагалі ввесь наш нарід у Канаді.

Український Інститут св. Івана в недалекому майбутньому

На літніх Надзвичайних Зборах членів нашого Інституту в цьому році була ухвалена резолюція, що уповажнила дирекцію взяти перші кроки до виконання такої розбудови нашого Інституту і знайти способи фінансування такого проєкту. Першу і найлекшу частину тієї резолюції дирекція Інституту майже виконала. Повище бачите плян нашого майбутнього Інституту, виготовлений спеціялістами в тім ділі.

Щодо другої частини тієї резолюції, то це вже інша справа. Дирекція, за поміччю тих, що більше розуміються в тім ділі, обчислила, що такий проєкт будови буде коштувати від $85,000 до $100,000. Від ріжних джерел, що випозичають гроші, ми довідалися, що коли б ми зібрали яких $35,000, тоді на решту тих коштів можемо отримати позичку. Інститут має тепер готівки коло $14,000, отже це було б майже половина кошту такої будови. Я вірю і надіюся, що таку суму грошей, в такій багатій Алберті можна зібрати без великого труду. В цій справі ми вже мали вдатися до ширшого загалу ще цього року, однак, через неврожай, ми мусіли відложити це все ще на один рік. Отже коли до Вас прийдуть на слідуючий рік колектори, то будьмо всі приготовлені засягнути якнайглибше в свої фінансові кишені і даймо свою жертву. Ми вже навчилися в Алберті інвестувати в оливі, в готелі та в інші підприємчиві бизнеси. Пора вже нам навчитися інвестувати в виховання нашої молоді, бо тільки в вихованні молоді запевнена наша майбутність.

Морально-Релігійне Виховання Молоді

Початок релігійного виховання є дім. Коли мати сповняє свій Богом даний обовязок, вона стає найбільшою учителькою, найсильнішим засобом і силою, яка може вщепити в дитину морально-релігійного почуття. Коли занепаде дім, забудеться про ці родинні обовязки, тоді вся інша наука та всі інші поучення є марні. Так як вдома змалку можна заінтересувати дитя прагненням осягнути вищу освіту в шкільнім віці, так може мати защепити в дитині любов до правди, віри і любови.

Св. Апостол Павло в своїм листі до Коринтіян писав, що віра, любов і надія є підвалинами християнського життя, а хто не має тих прикмет, то є тільки порожнім цимбалом — голос без мелодії. Так як ми і деякі другі проголошували, що нам треба якнайбільше звертати увагу на культурно-народний клич між молоддю, то ми забули, що інші народи вже давно звернули і все звертають найбільшу увагу на релігійно-моральний стан своєї молоді.

Щоб не бути критичним супроти першого клича, треба звернути увагу на те, що культура народу включає і вірування. Нарід, що найбільше дав доброго плоду для світу і для себе, це той, що був глибоко релігійний. Отже одна галузь культури народу є його вірування. Ми, як християнський нарід, що живемо в християнськім світі, мусимо доложити всіх своїх старань, щоб і ми принесли свою частину для всесвітнього добра. Мусимо знати всі добрі сторони інших народів, інших церков, але також і свої.

Коли молоді люди бачать таку скількість всяких релігійних угруповань, тоді хочуть знати, що нас, як християн, різнить між собою. Держави мають свої економічні принципи, державні мужі мають свої еґоїстичні пристрасти, що не дає їм жити в згоді одні з другими. В такім світі здається, що замало сонця на світі таким сусідам. Чому існує така різниця між християнсько-релігійним угрупованням або відгалуженнями?

Не тільки в українців, але і в інших народів існує мода залишати релігійне виховання самій церкві. Говорять одиниці, що це справа священиків, що коли вони хочуть мати життя, то хай придбають вірних. . . . Якщо таке буде наше становище до релігійних справ, тоді нам треба забути, що ми є частиною християнського народу. Найбільші подвиги для народу чинили люди, що були наскрізь глибоко релігійні, чинили з самої ідеї, яка є підвалиною нашого вірування — любови до нього, з вірою в краще майбутнє і надією, що їх життьова ціль є правдива перед найвищим суддею, Богом.

Коли дитина починає ходити до школи, то не тільки вчителі — найліпші педагоги, але й ціла верства суспільства дбає, щоб помогти тій дитині навчитися азбуки, тих значків, що в дорослім житті дадуть їй змогу читати і виучувати знання і надбання великих людей всіх часів. Чи ми таке робимо в навчанні найголовніших даних про суть вірування в позагробове життя та вічність людини? Чи ми вкладаємо стільки зусилля в навчання про гідність людини?

Ми нераз чуємо довгі балачки про розпущену молодь, для якої потрібно спеціяльної поліції, спеціяльних судів, спеціяльних приміщень, а це все тому, що ми як суспільство, занедбали дати тій молоді те, що найголовніше. Релігійно-моральне виховання вдома перестало бути тим, що колись було. Сьогодні зайшла мода, що всяку науку мусить дати суспільність, Отже і ми приходимо до заключення, що наші інститути мусять встрявати і рятувати душу нашої молоді.

Студенти приходять до Інституту в такім стані, як їхній дім. Також вони вже мають до певної міри вироблені свої погляди на релігійно-моральнім полі. Вони вже студіювали соціологію (залежить хто вчив), вже студіювали літературу, в якій здибали уривки науки Ісуса Христа, познайомлені з давними філософами стародавньої Греції і Риму, і певно вчилися про Дарвінову Теорію. Вони мали нагоду набрати знання, але певного напрямку в думанні не виробили. Чому?

Всі наші студенти походять із християнських домів, отже неповинно бути трудно підготовити їх до дійсно релігійно-морального вишколення. Також вони є з гарних українських домів, то тим скоріш повинні бути ідейними представниками нашої молодої ґенерації. Не треба забувати, що вони також є виховані в світі, де матеріялізм є на першім місці, а душевні скарби є другорядні.

Щоб задоволити всі питання, які студенти ставлять в науці релігії, треба починати від основного, від Символу Віри, що втягає Історію Церкви, Святе Письмо, Доґми Церкви і Святе Передання. Чи думаєте, що для цього є досить часу? Передовсім треба навчити декотрих студентів молитов. На те все треба мати відповідні підручники, треба часу, треба сталого катехита, треба мати богослуження для студентів кожної неділі. На це Ви можете самі відповісти.

При науці релігії можливо вчити історію свого народу, його літературу писемну і усну. Всі традиції народу є звязані з його віруванням. Коли ми могли б поступити в такий спосіб, дати майбутнім учителям відповідні підручники для науки недільних шкіл, то багато ми зробили б і для вивчення своєї рідної мови, багато зробили б для Української Школи. Кожна дитина, що навчилася б коляди, навчилася б читати по-українськи; кожна дитина, що вчилася б молитов, мусіла б читати по-українськи. Кожне Богослуження було б школою української мови. Певно, що нам такого потрібно.

На цих засадах, ми повинні провадити нашу релігійно-культурну працю. Дальше нам треба дійти до того, що кожний питомець Інституту має стати майбутнім учителем релігії. Між другими народами, бути учителем Недільної Школи є найвищим доказом зрілости в культурнім світі. Треба памятати, що наша церква була, є, і буде нерозривна частина нашої боротьби за існування нашого народу, бо вона є нашою з кости і крови. Її існування окроплено кровю найбільших мужів українського народу.

При майбутньому Інституті потрібно мати відповідну каплицю. Вона має стати осередком всіх наших студентів, тих що мешкають в нім, і тих, що є поза ним. Другі церкви знаходять своїх членів через церкву. Чому ми не могли б цього зробити? Це залежатиме від дому спочатку, а відтак від нас, як суспільства, чи ми знайдемо своїх в цім бурхливому студентському житті Ратуймо їх, коли ще є змога!

о. В. Сенишин.

Моральне Оздоровлення Родини і Народу

В теперішній добі техніки, технічних знарядів і темпу скорости, коли людство повинно мати багато більше часу до розвитку естетичного, для задоволення своїх душевих потреб, то бачимо щось іншого. Перед нами стає питання чому воно так? Ми знаємо з історії, що індустріяльна революція запевнювала всім, що коли прийде до повного розвитку індустрії, то механічні знаряддя, та щоденна праця, яка нераз стає монотонною, буде до тої міри влегчена, що людина буде чутися вільною.

пані Йоанна Будник-Йонг

Тоді настане час розвитку людства морально, культурно і естетично. Тоді зможемо впорядкувати свій вільний час, що прямо буде образцем царства доброї волі і благородного людства.

І що з того вийшло? Кожна людина, як колись так і тепер, слабує на брак часу. Бачимо прикрасні доми, вигоди, електричні знаряди, величезні авта (машини), прекрасне убрання і т. п. ... і нераз в таких величавих матеріяльних достатках, родина живе станом людини, що стратила душу. Помимо тих достатків, пан господар нарікає, що він нічого немає, що він неможе бути веселий і його життя порожне — його дитина неслухняна, його жінка на нього сердиться — або його сусід на нього так нагнівався, що перестав до нього говорити. Що сталося?

Сталося те, що він був так перенятий справою збагачення, що цілковито відлучив своє родинне життя від свого матеріяльного збагачення. На перекір тому, що його матеріяльний стан і родинне життя мало йти рука в руку, він дбав про одно, а забув про друге. Коли він бажав пізнати свою родину, бо вже було більше часу. вона вже відчужилася. Нераз таке роздвоєне діяння доводить до родинного розколу.

Розкіл відбувається там, де двоє людей відчувають біль його... а що коли діти є? Він тоді є багато більш болючий. Через брак теплого виховання діти терплять, блудять, і тоді терпить і наша будучність.

Є розколи між самими родичами. де замість родини, стає контракт життя і знаходимо, що на пять шлюбів є три розводи, але є розколи між родичами і дітьми. А через що? Деякі родичі такі зайняті самі собою або своїми соціяльними потребами і житям, що вони непригортають дітей до себе, не включають дітей до свого життя. Діти стають для них завадою, — для них немає часу. Діти віддалюються від родичів, шукають друге товариство, часом дуже нездорове морально. Таких дітей нераз бачимо під опікою поправних домів. Намість того, щоб вони стали чесними і бажаючими членами суспільства, вони є його тягарем.

Не забуваймо, що є багато примірних родин — теплі огнища, де діти виростають під опікою гідних батьків і матерів, котрі не тільки цікавляться щоденною працею і поступом своїх дітей, але заохочують їх до справ і діяльности поза щоденним життям. В таких домах вони будуть приготовлені до тяжчих і більше відповідальних завдань пізніше. Таке родинне життя є позитивне і потрібне для світу і народу.

Як нам витворити такі примірні, позитивні родинні огнища? Як виховати морально здорових дітей і здорові доми? Мусимо признати, що таке оздоровлення суспільности мусить починатися від дому — матері християнки, виховательки.

Застановімось в порівнанні жінки з давних поганських часів до жінки, мати християнки. В часах перетворювання поганського світу на засади Христової науки, жінка християнка мала перед собою певні завдання, які вона пробувала сповнити совісно.

В часах цього перевороту ми не бачимо жіночих писань, хоч вони були, — одначе сила дії (діяльности) жінки християнки не була в писаному слові, але в ділі. Багато жінок в часах найбільшої тиранії, як за римського Нерона, через велике терпіння показали силу своєї волі і зрозуміння правд Христової науки.

Жінка поганка мало думала про душевний настрій та внутрішність. Вона звертала свою увагу на зовнішність. "Жий сьогодні, бо хто знає що завтра з тобою станеться", себто звертала свою увагу на красу, матеріяльні багатства і т. п. Але і в ті часи між ними були женщини, які думали як наладнати тодішнє життя на підставі морального закону. Шлюб, це був маловажний, і кожний господар міг принимати собі коханку, що навіть приводив, щоб жила в його хаті разом зі шлюбною жінкою. Немало терпіла тодішня матір, яка бажала виховати своїх дітей на основах морального закону.

Коли Христова наука почала розсіватися по тодішнім світі, жінки почали самі перероджуватися душевно, в глибині серця. Святі Апостоли звернули увагу на рівність чоловіків і жінок в благодатнім життю, в Христовій Церкві. Жінка перестала бути рабинею, і стала сестрою, співпрацівницею, співнаслідницею в благодатному житті.

Жінки так зрозуміли своє нове становище в родині. Запанувала наука Христова глибоко в їх душах. Родина зміцніла, запанувала любов та згода в подружжі. А найважніше, діти стали Божою благодатю. Діти почали виховуватися в любові до Христа і у чеснотах християнської науки. Перша клітина суспільства стала найважнішим чинником виховання сильного людського характеру, в дусі Христової науки. Не диво, що родини такого великого духа почали виховувати тисячі величних людей, мужів для добра світу.

Матір-жінка християнка відіграє дуже важливу ролю в суспільстві і сьогодні, але є багато випадків, де показується, що світ стає байдужий супроти тієї течії, яку важливу ролю відіграє вихователька сильного морального духа. Жінка ще і до сьогодні знана як слабша сторона "слаба сосуда". Жінка сьогодні бореться за те признання повного рівня умового розвитку, як у філософії так і в соціяльних питаннях. Женщини, що бувають на засіданнях разом з мужчинами, нераз доглянуть справу мужчини, але не є всилі її добачити до кінця, тому що їх почуття не досягає так глибоко. Жіноцтво хоче доказати, що воно не може і не хоче бути вічно відпокутницею за проступок Еви. Можливо неодна віддалилася від родинного життя, як тільки стала народною служницею.

Вигоди всіх винаходів зробили суспільство байдужим супроти виховання самої "матері", так як виховання мало б зробитися також машиною. Нераз почуєте вискази, що діти мудріші від батьків, бо більше посідають школи. Саме таке думання позволяє дочці висловлюватися з погордою до матері або синові до батька.

Боротьба раніш була між християнином і поганином, а тепер відбувається боротьба християнства з атеїзмом. Замість науки зі світлом

правди і глибокою вірою в Бога, ми маємо академічний матеріялізм з винаходами. Один учений висловився так про теперішній стан суспільства: "Тепер треба темноти, щоб побачити якесь нове диво". І правда, що вже є "Телевізія", де треба мати темноту, щоб побачити когось з дуже далека. Нема часу побачити сусіда.

Сама академічна наука не є вистарчаюча. Вона віддалює дітей від родичів (головно коли родичі мають менше академічного знання). Така наука не витворює ближчої стичности між дітьми і родичами. Вона неприготовляє студента до дійсного життя, але витворює з нього паразита, або зарозумілого безбожника. Коли так, то мусимо зреформувати нашу шкільну систему, наше відношення до молодого покоління і врятувати майбутнє покоління від занепаду. Є велика конечність піддержувати і настоювати за потребою релігійного виховання в школах. Така комбінація дому, школи і дійсного чесного окруження дасть нам здорове людство.

Доки ця зміна в нашім шкільництві прийде, важливо, щоб ми українці подбали виховувати своїх дітей примірно. Виховуймо своїх дівчат на майбутніх чесних дружин і благородних матерей своїх дітей. Приготовляймо їх свідомо до подружого життя, щоб бути доброю матірю і розсудною дружиною своєму мужу. Також важливо, щоб син був свідомий, що таке супружне життя, щоб мав пошану до дружини і був її сталим помічником. Бо від родинного життя залежить постать народу й цілого світу. Домагаймося, щоб наші інституції подавали для наших дітей потрібні інформації і приготовляли їх нести життєву відповідальність якнайкраще і найчесніше.

Ось два уривки, що подали визначні люди свого часу про молодь: "Діти сьогодні люблять розкоші, вони не мають поваги, нечемно заховуються, погорджують авторітетом, не мають пошани до старших. Діти сьогодні є тиранами, а не слугами свого дому. Вони вже не встають коли старші ввійдуть до кімнати. Вони критикують родичів і непогоджуються з ними. Вони зїдають всі ласощі на столі, перекреслюють ноги, і прямо доводять своїх учителів до розпуки".

Другий уривок був виголошений славним релігійним авторитетом: "Світ котиться до загибелі цими днями. Бачимо, що буде кінець світу. Діти не слухають своїх родичів. Кожний намагається написати книжку. Кінець світу близько."

Автор першого уривку був Сократ, славний грецький філософ, що написав те майже 400 років перед рождиством Христа. Автор другого уривку — це був знеохочений єгипетський священик, що написав це майже 4,000 перед рождеством Христа. І були вони правильні, бо справді дійшла тодішня культура до кінця. Чи є ще надія для нас?

ПРИВАТНЕ ШКІЛЬНИЦТВО

Щоб краще зрозуміти завдання наших приватних та виховавчих установ у Канаді та їхній історично-традиційний звязок зі школами на Рідних Землях, я подам короткий перегляд історії приватних шкіл Західньої Европи й України.

Зорганізоване шкільництво різних держав світу сягає до давніх часів.

Його можна поділити на дві основні категорії: а) державне (публічне' шкільництво, і б) приватне шкільництво.

Публічне шкільництво зорганізоване переважно самими державними органами й поставлене на певну уніформну стопу. До нього мають доступ в елементарній стадії загальні маси молоді, де воно й обовязкове, а в середній і високій стадіях надобовязкове.

Держава, як найбільша політична одиниця, безперечно зацікавлена вишколом своїх горожан, але цей вишкіл направлений в певний напрямок, з огляду кута зору загальних інтересів дотичної держави. Такий вишкіл є самособою по суті і по формі уніформний і зугоджений з цілістю державних інтересів. Публічне шкільництво, хоч і цілковито одобрене широким загалом, не задовольняє всіх вимог, тому що воно не числиться з певними категоріями громадянства, які хоч і одобряють публічний вишкіл в основному і користають з нього, мають особливі напрямки й намагаються осягнути для своїх дітей навчання певних дисциплін науки, яких або не викладають взагалі в публічних школах, тому що вони не мають для держави загального значення, або викладають їх дуже обмежено, чим зацікавлені в дотичній дисципліні громадяни не задовольняються й шукають приватним шляхом набути для своїх дітей виключене або, на їх думку, занехане державою навчання.

Таким чином повстають приватні школи, що впродовж сторіч спільно з публічними школами виховують громадян різних країн.

Нім перейду до справи українського шкільництва, цікаво буде заглянути в історію приватних шкіл Західньої Европи.

Відношення приватних шкіл до публічних є зворотно релятивне. Чим скоріше держава розвинула публічне шкільництво, яке охоплювало різні ділянки найрізноманітніших потреб, тим більш зменшувалася потреба засновувати приватні школи. Можна безпечно твердити, що приватне шкільництво повстало з почину поодиноких груп, чи навіть осіб і воно своєю ініціятивою сильно впливало на публічне шкільництво і навіть було тим рушієм, що прискорювало введення загального публічного навчання.

Питання релятивної вартости публічних і приватних шкіл відносно виховання й навчання сягає до античних часів. Римський учений Квінтіліян пише, що передові держави сприяють школам, що містять багато дітей з публічними учителями. З цього бачимо, що публічні й приватні школи існували з давен-давна.

Розвиток приватних шкіл в Західній Европі можна поділити на два

основні періоди: 1. Приватні школи до Реформації Мартина Лютера в 16-ім сторіччі, і 2. Приватні школи після великої Реформації, що так сильно потрясла Европою в релігійнім та нацональнім відношенні.

Приватні школи Антики й Середньовіччя — це елементарні школи, попередниці пізніших публічних шкіл. З постепенним заведенням публічних шкіл, вони існують з ними рівнобіжно й заступають особливі інтереси менших груп громадянства. Так наприклад, від 13-го сторіччя існували в Німеччині так звані граматичні й аритметичні приватні школи, де вчили читати, писати й рахувати старонімецькою мовою, поруч з публічними школами, в яких викладова мова була латинська. З цього факту ми бачимо, що приватні школи вже тоді стояли на народнім та національнім ґрунті.

До Реформації, значить до 16-го сторіччя, приватні школи були в основному або чисто релігійні, під проводом церкви, або строго виховавчі й домашні. Рівночасно існували й різного роду ремісничі школи.

Підчас Реформації в 16-ім сторіччі, коли повстає протестантська церква, основують рівночасно приватні школи вищого степеня.

Реформація завдала католицькій церкві сильний удар, а в католицьких державах, в яких пройнялася нова віра великого реформатора Лютера, прийшло до дуже поважних реіглійних та соціяльних змін. Публічні школи були під контролею католицьких кругів, а зростаюче число протестантів не хотіло посилати своїх дітей до публічних, контрольованих католиками, шкіл і намагаються творити нові приватні школи, до яких католики не мали б права втручуватися.

Таким чином, після Реформації находимо багацько приватних шкіл не тільки елементарних, але й вищих. Батьки вибирали дітей з католицьких шкіл, наймали одного або й кількох педагогів і таким чином повстають цілі сіті приватних шкіл. Одна з передових шкіл підчас Реформації в Німеччині була "Скола Прівата" Філіпа Меланхтона, в місті Віттенберґ. Студенти приходили до університету в Віттенберґ недостаточно приготовлені й щоб запобігти цьому недомаганню, Меланхтон засновує в 1524 році приготовляючу школу, де студенти мешкають і харчуються. Ця школа, до якої Меланхтон запросив кількох визначних учителів, так відзначилася, що вона стала прикладом для інших подібних інституцій в Німеччині.

Тепер я перейду до Англії. Лорди з "Прайви Каунсил" вислали в 1580-ім році листа до архієпископа в Кантербурі, прохаючи його провірити релігійний стан учителів, тому що Англія відорвавшись від Риму, намагається викорінити католицький дух з публічних шкіл. Архієпископ, через своїх підвладних священиків, перетрусив дуже докладно кожну громаду й кожну школу і в тій так зв. "чистці" потерпіли учителі католики, тому що звання учителя було залежне від так зв. "лайсенс", виданого єпископом.

Єлисаветська церква від'ємно вплинула на розвиток католицьких і пуританських публічних шкіл і ці школи переходять постепенно на приватну стопу.

Крім релігійних причин, які доводять до створення приватних шкіл і в Англії, виступають також і інші причини. Особливо з почину поодиноких груп, чи навіть осіб, повстають нові приватні школи з метою вчити дітей певних дисциплін, на яких не ставлять публічні школи особливої ваги.

Так в Оксфорді повстає в 1620-ім році славнозвізна приватна школа Едварда Сильвестра, професора грецької мови, в якій плекають старинне мовознавство й старинну філософію.

Найславніші приватні, так зв. "Ґрамар Скулс", школи в Англії були

безперечно школа Джона Мілтона (1639-1646) і школа Томаса Фарнабі, заснована в Лондоні в 1630-ім році. Останній був відомий в усій Европі як знаменитий клясицист.

Підчас королеви Єлисавети повстали приватні школи, в яких з особливою вагою вчили аритметики й писання. Ще в 1562-ім році заснував Гамфрей Бейкер т. зв. "Велспрінг оф Саєнс", учні якої побирали блискуче знання аритметики. Після цієї школи засновують подібні школи по всій Англії, в яких учать також книговодства, геометрії, тригонометрії, алгебри, грецької та латинської мов.

Коли міністерським рішенням, так зв. "Акт оф Юніформіті", в 1662 році виключено релігію з публічних шкіл, тоді сильно зростає число приватних шкіл і навіть повстають так зв. "Діссентерс Академіз", де вивчали світські та релігійні предмети.

Розвиток дівочих приватних шкіл подібний до розвитку хлоп'ячих. Вони мали самособою жіночу управу, а часом навіть і чоловічу, як це було в Антверпені.

Одна з найкращих дівочих шкіл в Англії була школа Мрс. Первік в Гекней, заснована в 1643-ім році, де виховувано поверх 800 дівчат. Інші визначні школи були школа Мрс. Анней, заснована в 1648-ім році в Менчестері і школа Мрс. Батсуа Мейкін, в якій виховалась донька короля Чарлса І-го. В цих школах вивчали модерні мови (французьку та італійську), що були занехані в публічних школах.

Після Реставрації, приватні школи й Академії для дівчат і хлопців сильно піднеслися, особливо в 18-ім ст. З цих шкіл повстали поважні коледжі по всій Англії. Учителі приватних шкіл згуртувалися в свою організацію в 1884-ім році, в так зв. "Скулмастерс оф Ґрейт Брітан", з ціллю оборони інтересів приватних шкіл та учителів.

В 20-ім сторіччі з сильним розвитком англійського публічного шкільництва, багато приватних шкіл перейшли на публічний стан, але число приватних шкіл навіть і тепер настільки поважне, що приватні школи відограють дуже поважну ролю в цілім процесі виховання молоді.

Розвиток приватних шкіл у Франції дуже подібний з кута зору навчання світських наук до розвитку англійських та німецьких шкіл. Можна б хіба додати, що в Франції було надзвичайно багато так зв. "пансіонів" де виховували благородних дівчат з вищих кругів. Французькі пансіони були свого часу дуже модні в вищих кругах і їх засновано майже в усіх країнах Европи.

Головні риси західньо-европейських приватних шкіл ось ці:

1. Вони не підпадають державній контролі.
2. Вони не відкриті всім учням і звужені тільки для певних категорій учнів.
3. Вони утримувані або власником особою, або організацією, яким платиться належність за перебування й навчання.
4. Вони найкраще надаються для експеріментальних студій над учнями.
5. Вони сильно спричинилися до розвитку метод навчання й виховання.

Історія шкільництва в Україні починається з часів Володимира Великого. Старо-українські пам'ятники, на жаль, не висвітлюють справи перших українських шкіл в домонгольській добі. З літопису відомо, що князь Ярослав Мудрий заснував школу в Новгороді на 300 хлопців і що в українських князів та вищих станів був звичай давати дітям освіту.

Дипломатичні й торговельні звязки України з Західньою Европою вимагали від українців знання тодішньої міжнародної мови — латини і вив-

чення її для вищих кругів було необхідне. Маса ж обмежувалася своєю старою мовою, мовою церкви, і нею засвоювала свою шкільну освіту. Після смерти князя Ярослава Мудрого (1054) школи заводили при єпископських катедрах для підготови духовників. Тут учили читати, писати, церковного співу та основ віри й моралі, потрібних для парохіяльного священика. При парохіях, коло церков, існували школи для початкової освіти місцевої людности. Священики, а особливо під їх доглядом дяки, ширили початкову освіту. За підручники служили звичайно Богослужбові книги, як "Часослов", "Псалтир", "Апостол" та тодішня література. Такий спосіб навчання витворився в Україні підо впливом візантійських шкіл XI-XII сторіччя. Він став традиційним і поширився з України на північні новгородські та московські землі. Той церковний характер шкільної освіти зберігався в Україні аж до кінця 16-го сторіччя.

Реформаційний рух Західньої Европи в 16-ім ст. й початок католицької реакції в Польщі почали загрожувати українському громадянству з релігійного на національного огляду. Тому виринає думка про заснування шкіл, що параліжували б впливи католицьких та протестантських шкіл на українську молодь. Цю думку переведено в чин в останній четвертині 16-го ст. Школи засновують і поодинокі особи й організації — братства. Зі шкіл, що їх заснував на Волині К. Острозький, найбільш відома Острозька Академія, заснована в 1580-ім році, школа високого типу, що проіснувала до смерти свого фундатора в 1608-ім році. Вона скупчила коло себе визначні наукові сили, давала освіту значній кількості православної молоді й підготовила багато визначних діячів. В ній викладали мови, філософію й богословіє, потрібні для виховання молоді в православнім напрямі, математику й астрономію.

Острозька Академія була зразком для інших шкіл. В 1588-ім році єпископ Теодосій Лазовський зі своїм клирисом заснував у Володимирі греко-словянську школу. Крім Академії, князь Острозький заснував іще школи: в Турові (1572), в Володимирі Волинському (1577) і в Слуцьку (1580).

Ще більше значення мали школи братств (конфратернітас), себто організацій релігійного характеру, що десь із XI-XII ст. появились при поодиноких церквах в Україні і ставили собі за завдання підтримувати та забезпечувати православні церкви, єднати між собою парохіян та спомагати тих, що потребували матеріяльної помочі.

В XVI ст., коли католицизм і протентантизм повели наступ на українську православну церкву, братства ставлять за своє завдання оберігати батьківську віру та український нарід від винародовлення. Для того вони заводять школи для виховання дітей в дусі своєї віри та народности.

Успенське братство у Львові заснувало таку школу в 1586-ім році, яка стала зразком для інших братських шкіл. Наука в львівській школі була приступна для всіх, для дітей всякого стану: "убогим за прости-біг, а багатим за рівним датком". Там учили читати, писати, граматики, реторики, діялектики, музики, св. євангелія та книг апостольських і крім того, в години пообідні, — пасхалії, аритметики, церковного співу та інших предметів, особливо мов.

На українських землях, підчас польсько-литовської держави в 16-ім ст., засновують поляки свої єзуїтські школи, щоб баламутити ними українську молодь. Цій польсько-католицькій реакції ставлять наші братства сильний опір. Братства засновують за львівським зразком школи в самому Вильні, столиці Литви, в 1587-ім році, а дальше в Бересті, Рогатині, Перемишлі, Минську, Могилеві, а після Берестейського Собору в 1596-ім році, в Стрятині, Києві, Луцьку, Кремянці, Пинську, Кутеїні, та інших містах,

а згодом і в селах. Братські школи видавали різні підручники, а вчителі писали книги філософського, історичного, полемічного та богословського змісту.

Українські православні братські школи викликали сильний національно-культурний рух в Україні, наслідки якого виявляються в політичних подіях 17-го сторіччя (Хмельниччина). З міст, просвітний рух іде й на села, де повстають братства з їх шпиталями та школами й духовенство, особливо дяки, вчать дітей. Навіть і чужинці, що відвідують Україну в 17-ім ст., згадують, що в Україні багато письменних людей, не тільки серед чоловіків, але й серед сільського жіноцтва.

Великого значення набрала школа київська, заснована Богоявленським братством в 1615-ім році. Вона має особливе значення й тому, що львівська школа підупадає під сильним польсько-католицьким тиском підчас польського короля Жиґмонда III-го.

Київську школу сильно підтримувало наше козацтво та наші митрополити Йов Борецький і Петро Могила. Останній засновує в 1631-ім році визначну школу при Києво-Печерському манастирі, яку злучено зі школою Богоявленського братства в 1632-ім році. Від того часу київська школа зветься Колеґією, а після смерти Петра Могили — Києво-Могилянською Колеґією. В ній викладають професори, що вчилися в західньо-европейських університетах, а учні студенти (спудеї) мають добре мешкання та утримання. Ця висока школа засновує філії в інших містах України.

Політичні події 17-го то 18-го ст., коли число православної шляхти та міщанства меншає, заважили дуже сильно на українському шкільництві. Православні братські школи на Правобережжі й на західніх українських землях поволі підупадають і зникають. На їх місце виступають уніятські школи, що були в руках Василіян. Коли в братських школах 16-го й 17-го ст. панував народно-демократичний дух, туди приймали дітей бідних і багатих, то василіянські школи були призначені виключно для молоді шляхетського походження й виховували молодь у католицькім та польськім національнім дусі.

Василіянські школи отримують публічний характер, отримують допомогу від польського уряду, а також і різні похвали від польських кругів. Завдання василіянських шкіл були якраз протилежні до тих, що собі ставили братські школи.

В Києві Києво-Могилянська Колеґія, що перетворилася в Академію, продовжує свою діяльність і має поважне число студентів зі всіх українських земель. Наприклад, в 1715-ім році їх було 1100 й це число тримається ціле 18-те ст. Всі визначні українські діячі 18-го ст. виходили з Київської Академії, а навіть і кадри російського вищого духовенства від 1700 до 1762 р. складалися тільки з українців, учнів Київської Академії. В Київський Академії професура не цуралася "простонародної" мови, а вживала її поруч із тогочасною книжною мовою. Своєю літературною діяльністю професура Академії підготовила ґрунт і дала початок українському письментству XIX-го сторіччя.

Крім Академії в Києві, на Лівобережжі були ще й інші школи, що їх засновували представники церковної влади, на зразок Київської Академії. Між іншими відзначилася Харківська Колеґія, яку нерідко називали академією, до відкриття Харківського Університету в 1805-ім році, в якому викладав наш славний філософ Григорій Сковорода. Дальше існували по містах семинарії для виховання нашого духовенства.

Школи залежали від місцевих архієреїв, які дбали про матеріяльне

становище шкіл, забезпечення науковими силами та справу освіти й виховання. Головним джерелом для утримання цих українських приватних шкіл були манастирські маєтки, прибутки яких не були завжди однакові.

Відібрання земельних маєтків в українських манастирів, переведене Катериною II-ою в 1786-ім році, було сильним ударом для українських шкіл. Занепад українських шкіл входив у пляни уряду Катерини II-ої, що заводила в Україні загально-російський лад. Сама цариця вважала українські школи за вогнище опозиції супроти російського централізму.

Таким чином централістична політика Катерини II-ої поклала кінець українським високим і середнім школам, знищила їх, зате завела публічні російські школи для упривілейованих станів, неприступні для широких мас. Вона згодом знищила й українську нижчу школу. Дотримуючись своєї історичної традиції, українське населення з власного почину та власними засобами утримувало школи для навчання дітей.

Історичні матеріяли про поодинокі міста та села свідчать про існування при кожній парохіяльній церкві шпиталю для калік, немічних і безпритульних та шкіл, де дяки-бакаляри не тільки давали освіту дітям, але й дбали про позашкільні культурні розваги та освіту дорослих.

Як згадано, з початком XIX-го ст. на Наддніпрянщині повстають урядові російські школи з одною організацією в цілій державі та з програмами, що мали на меті повну русифікацію школи.

В 50-их роках XIX-го ст. виринає думка піднести шкільну справу приватною ініціятивою. Щоб паралізувати роботу поляків на Правобережній Україні, що відкривали польські школи при панських дворах, католицьких церквах, а то і в Києві, українське студентство основує три недільні школи (1859) й одну щоденну в Києві, а далі і в Полтаві, Чернігові й Харкові. Тоді починають воскресати й давні школи при церквах. Для шкіл друкують українські підручники. За навчання українською мовою в народних школах підносять голос не тільки українці, але й російські педагоги. Але уряд добачував у цьому протидержавну роботу, наслідком чого недільні школи закрито, заборонено українські шкільні підручники, а новий статут із 1864-го року вводить у навчання виключно російську мову.

Від 1772-го року Галичина має під Австрією державне шкільництво, а від 22-го березня 1777-го року, завдяки розпорядкові Марії Тереси, заведено українську мову в українських селах та містах. Про самостійний розвиток українських шкіл на Буковині можна говорити щойно від 1869-го року. Розвиток українського шкільництва в Галичині й на Буковині йде впарі зі зростом політичного значення українців у краю.

Після першої Світової Війни шкільну справу розвязали большевики цілком радикально й про приватні українські школи немає що говорити, тому що там існують тільки державні школи, частиною українські по формі, але по змісті не тільки чужі українським традиціям та українському духу, але й трійливо ворожі.

Західні українські землі, значить Галичина, Буковина й Закарпаття, опинившись під ворожим пануванням, намагалися всіма силами підтримувати приватні школи різних напрямків, та українські гуртожитки для учнів, так зв. "бурси", тому що публічні державні школи не давали нашій молоді ні потрібного їй знання, ні виховання.

Як я замітив на початку мого реферату, приватні школи розвинули свою діяльність найбільше там, де припізнилися публічні школи, себто державні.

З цього перегляду ми бачимо, що приватні школи, може як ніде інде, відограли дуже а дуже важливу ролю в просвітньому житті нашого народу. Вони просто тродиційні в нашого народу, а їх звязок з нашою Українською Православною Церквою майже нерозривний. Вони стояли і падали з національним характером і станом нашої церкви. Наші приватні школи відограли далеко більшу ролю в бутті нашого народу, ніж як це було в Західній Европі. Коли приватні школи Західньої Европи мали тільки релігійний, виховавчий чи просто доповняючий характер, то приватні школи в Україні мають вітальне значення для самого існування українського народу. Вони вирішили нашу проблему "бути чи небути". Обсяг їхньої діяльности був такий широкий, а їхня праця така важлива, що вони, як в ніякого іншого народу, заслуговують на беззастережну пошану. Глибокий патріотизм наших поодиноких людей та наших організацій виховав покоління за поколінням у наших приватних школах.

Після Першої Світової Війни справа національних меншостей принесла з собою поважні проблеми. Національні меншості в різних країнах Европи творять свої національні, частинно приватні школи, що мають на меті протиставитися винародовленню дотичних меншостей.

Коли ми візьмемо на увагу славну історію наших приватних шкіл, тоді ми й зрозуміємо велику вагу наших колеґій та інститутів тут, у Канаді. Дальше ми добачимо тісний звязок наших установ із церквою. Це все являється тільки продовженням наших славних тродицій в цім відношенні.

Сама назва "Інститут" є латинського походження й означає наукова установа. Дальше вона має наступні значення: 1. вища школа для підготовлення спеціялістів; 2. школа для дівчат, які одночасно в ньому мешкають і в якому їх виховують; 3. у Франції загальна назва для пятьох Академій: Французької Академії, Академії Точних Наук, Академії Мистецтв, Академії Моральних і Політичних Наук, Академії Палеографії та Літератури. Дальше інститути — це вищі школи в Україні, що повстали, здебільша, на місці іст. — філософських факультетів колишніх університетів.

Як бачимо, сама назва "Інститут" сильно зобовязує. З цього виходить поважний обовязок її якнайкраще оправдати. Ми находимося в нашій прибраній батьківщині й наше становище різниться в певній мірі зід становища наших предків на рідних землях. Одначе, наші обовязки самозбереження в національнім відношенні осталися ті самі. Ми маємо свої інститути, які повинні беззастережно оправдати своє існування, навіть і підсилити в майбутньому свою так важливу працю в вихованні нашої молоді.

Ми мусимо постійно шукати за новими методами в вихованні нашої молоді й дати їй те додаткове знання, так потрібне їй поза публічним вишколом. Ми мусимо викорінити в молоді всяке почуття меншевартости, а вщепити їй гордість наших традицій, наших великих мужів і нашої церкви. Ми мусимо виховувати молодь на добрих горожан цієї великої й гордої країни, але рівнобіжно з цим і любов до всего, що дороге українському народові. Ми мусимо привчити нашу молодь щиро обстоювати, перед ким то не було б, добре імя українського народу, але до цього наша молодь мусить мати певне приготовлення, а його може дати їй тільки знання нашого минулого й наших прагнень. В цьому й лежить ядро завдань наших інститутів.

Др. О. Старчук.

Compliments of

Harvie & Yanda

Barristers, Solicitors

Phone 22115

Bank of Toronto Bldg. **Edmonton, Alberta**

Compliments of

Dr. D. Melnyk

Physician & Surgeon

Northgate Bldg. — Jasper Ave.

EDMONTON : ALBERTA

COMPLIMENTS OF

Dr. J. Verchomyn & Dr. N. D. Holubitsky

Physicians & Surgeons

Phone 24543

207 Union Building Edmonton, Alberta

W. J. MASCIUCH & CO.

Accredited Public Accountants

* * *

Phone 25224

Toohey Building — 99th St. & 102nd Ave.

EDMONTON : ALBERTA

AUTOGRAPHS

AUTOGRAPHS

AUTOGRAPHS

AUTOGRAPHS

AUTOGRAPHS

AUTOGRAPHS

Ukrains'kyi Instytut sv. Ivana
(St. John's Institute).

Richnyk students'koho kruzhka pry ukrains'kim instytuti sv. Ivana [Yearbook of the Student Circle of St. John's Ukrainian Institute].

Edmonton: St. John's Institute, 1951.

59 [64] p.

003173

003173

DATE DUE	BORROWER'S NAME	ROOM NUMBER

CARR MCLEAN 32-238

AUTOGRAPHS

003173

DATE DUE	BORROWER'S NAME	ROOM NUMBER